

A' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΟΙ ΟΚΤΩ ΗΧΟΙ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Στα προηγούμενα κεφάλαια είδαμε γενικά για τους ήχους και για τα όσα έχουν σχέση με τη σύνθεση της βυζαντινής μουσικής.

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τον κάθε ήχο ξεχωριστά και θα αναφέρουμε τα κυριότερα χαρακτηριστικά του. Η εξέταση θα γίνει κατά γέννη.

Για τον κάθε ήχο μπορούν να αναφερθούν παραδείγματα από το Αναδασιματάριω του Ιωάννου Πρωτοψάλτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

ΟΙ ΗΧΟΙ ΤΟΥ ΔΙΑΤΟΝΙΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

1. Ο ΠΡΩΤΟΣ ΗΧΟΣ

Ο πρώτος ήχος χρησιμοποιεί τη διατονική κλίμακα και έχει σαν βάση τον Πα. Έχει ένα επείσακτο μέλος στην κλίμακα του δευτέρου ήχου, το κάθισμα «Τον τάφον σου Σωτήρ...»

Αρκτικές μαρτυρίες: Ήχος $\overset{\circ}{\eta}$ Πα ή Ήχος $\overset{\circ}{\eta}$ Κε

Απήχημα: $\overset{\circ}{\pi} \overset{\circ}{\eta} \overset{\circ}{\epsilon} \overset{\circ}{\epsilon} \overset{\circ}{\pi} \overset{\circ}{\eta}$

Δεσπόζοντες φθόγγοι: Στα εισολογικά μέλη έχει τους Πα, Δι και Κε. Στα στιχηραρικά έχει τους Πα και Γα και στα παπαδικά τους Πα, Γα, Δι και Κε.

Καταλήξεις: Στα εισολογικά κάνει ατελείς στον Δι, εντελείς και τελικές στον Πα. Στα στιχηραρικά κάνει ατελείς στους Πα και Γα, εντελείς και τελικές στον Πα. Στα παπαδικά κάνει ατελείς στους Γα, Δι, Κε, εντελείς και τελικές στον Πα.

Ιδιώματα: Όταν ανεβαίνουμε την κλίμακα ο Ζω προφέρεται φυσικός ενώ όταν κατεβαίνουμε εκτελείται με ύφεση.

Επίσης αν ανεβούμε μέχρι τον Ζω και αμέσως κατεβούμε, χωρίς να προχωρήσουμε πιο πάνω, τότε ο Ζω εκτελείται με ύφεση.

2. Ο ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Ο πλάγιος του πρώτου ανήκει κι αυτός στο διάτονικό γένος και έχει σαν βάση στα εισολογικά μέλη τον Κε ενώ στα στιχηραρικά και παπαδικά τον Πα.

Αρκτικές μαρτυρίες: Στα εισολογικά: Ήχος $\overset{\circ}{\lambda}$ $\overset{\circ}{\eta}$ $\overset{\circ}{\pi}$ $\overset{\circ}{\eta}$ $\overset{\circ}{\epsilon}$ $\overset{\circ}{\epsilon}$ $\overset{\circ}{\pi}$ $\overset{\circ}{\eta}$ ενώ στα στιχηραρικά και παπαδικά: Ήχος $\overset{\circ}{\lambda}$ $\overset{\circ}{\eta}$ $\overset{\circ}{\pi}$ $\overset{\circ}{\eta}$ $\overset{\circ}{\epsilon}$ $\overset{\circ}{\epsilon}$ $\overset{\circ}{\pi}$ $\overset{\circ}{\eta}$

Απήχημα: Στα εισολογικά: $\overset{\circ}{\chi} \overset{\circ}{\eta} \overset{\circ}{\epsilon} \overset{\circ}{\epsilon} \overset{\circ}{\chi} \overset{\circ}{\eta}$ Στα στιχηραρικά και παπαδικά: $\overset{\circ}{\pi} \overset{\circ}{\eta} \overset{\circ}{\epsilon} \overset{\circ}{\epsilon} \overset{\circ}{\pi} \overset{\circ}{\eta}$

Δεσπόζοντες φθόγγοι: Στα εισολογικά μέλη έχει τους Κε και Νη ενώ στα στιχηραρικά και παπαδικά τους Πα, Δι και Κε.

Καταλήξεις: Στα εισολογικά μέλη κάνει ατελείς στον Νη, εντελείς και τελικές στον Κε. Στα στιχηραρικά κάνει ατελείς στους Δι και Κε, εντελείς στον Πα και τελικές στον Δι. Οριστικές κάνει στον Πα. Στα παπαδικά κάνει ατελείς

Ιδιώματα: Εκτός από τις διατονικές φθορές χρησιμοποιεί κατ' εξαίρεση την εναρμόνιο φθορά ρ στο Ζω.

3. Ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΗΧΟΣ

α) Ειρημολογικό είδος ή Λεγετος: Έχει σαν βάση τον Βου.

Δεσπύζοντες φθόγγοι: Βου, Δι και Ζω

Καταλήξεις: ατελείς στους Βου, Δι και Ζω, εντελείς και τελικές στον Βου.

β) Στιχηρακό είδος: Έχει σαν βάση τον Πα.

Δεσπόζοντες φθόγγοι: Πα, Βου και Δι

Καταλήξεις: ατελείς στους Βου και Δι, εντελείς στον Πα και τελικές στον Βου.

γ) Παπαδικό είδος: Έχει σαν βάση τον Δι.

Δεσπόζοντες φθόγγοι: Δι, Ζω και Βου

Καταλήξεις: ατελείς στους Βού και Ζω, εντελείς και τελικές στον Δι.

Ιδιώματα: Όταν το μέλος περιστρέφεται γύρω από τον Ζω τότε ο Κε προφέρεται με δίεση (έλκεται από τον Ζω.) Στις καταλήξεις ο Γα έλκεται από τον Δε.

Επείσασκα μέλη: Υπάρχουν δύο ειδών. Το πρώτο είδος ψάλλεται στην κλίμακα του δευτέρου ήχου με αρκτική μαρτυρία: Ήχος $\frac{f}{\delta}$ Δι

Σε αυτό το είδος ανήκουν απολυτίκια, διάφορα καθίσματα κτλ

Το άλλο είδος ψάλλεται στην κλίμακα του πλαγίου του δευτέρου ήχου με αρκτική μαρτυρία Ήχος $\frac{4}{\beta}$ Δι. Σε αυτό το είδος ανήκει το κάθισμα «Κατεπλάγη

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ

NEON

ΑΡΓΟΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΝ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ

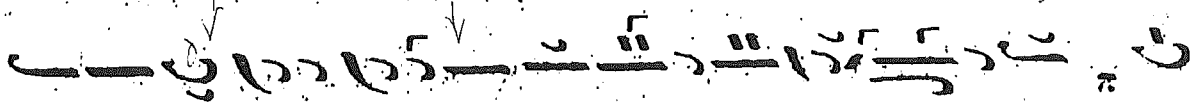
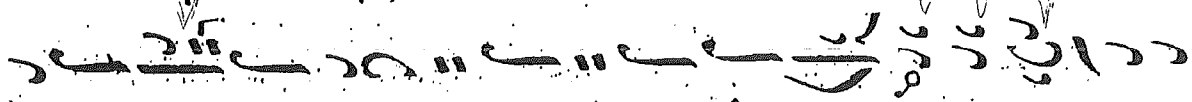
ΤΩΝ ΣΤΙΧΩΝ, ΚΑΝΟΝΩΝ, ΚΑΤΑΒΑΣΙΩΝ

ΚΑΙ ΤΙΝΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ

Τῷ Σαββάτῳ Ἑσπέρας. ᾠὴ Πα.

Κ υ ρ ι ε ε κε κρα ξ α α προ ο ος σε ε ρ ει σα
κα σο ο ο ον μα ρ ει σα α κα υ σο ον μα υ
Κυ υ υ ρ ι ε ε ρ Κυ ρ ι ε Ε κε κρα ξ α
προ ος σε ε ρ ει σα κα σο ο ο ον μα υ υ προσχες
τη φω νη η η η τη η ης δε η η σε ω ω ω ως μα ρ
εν τω κε κρα γε ναι με προ ος σε ε ε ε ε ρ ει σα κα
σο ον μα Κυ υ υ υ ρ ι ε ε ε

π
σ

Κ α τευ θυγ θη η η τω η προ ο ο σε ευ χη η η μη q

 ως θυ μι α α μα α α ε νω ω πι ο ο ο ον σα q ε

 παρ σις τω ων χει ει ρω ων μη θυ σι ε ε σπε ρι ι

 νη η η η ει σα κς σον μη Κυ υ υ υ ρι ι ι ι ε

Μανουήλ Πρωτοψάλτου

 χ q

Θ ς Κυ ρι ε φυ λα κην τω στο μα τι μη και θυ υ

 ραν πε ρι ο χης πε ρι τς χει λη μη π q

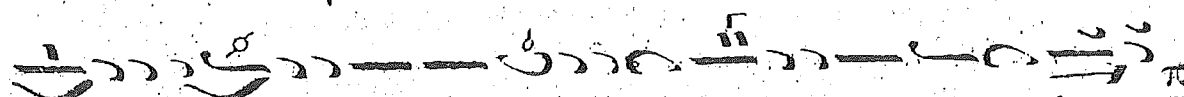

Μ η εκ κλι νης την καρ δι αν μη εις λο γος πο νη ρι ας

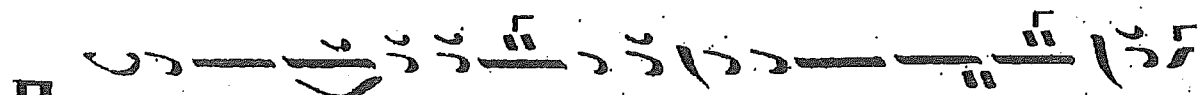

 τς προ φα σι ζεσθαι προ φα α σεις εν α μαρ τι ι αις q π

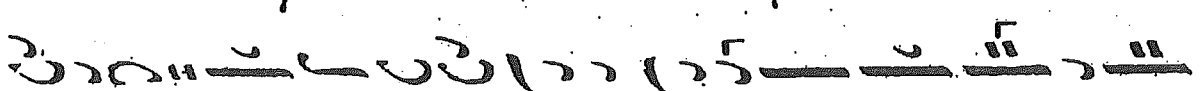
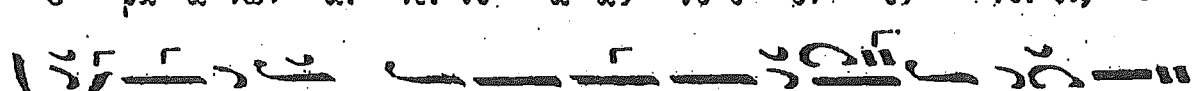

Σ υν αν θρωποις ερ γα ζο με νοις την α νο μι ι αν

 και ς μη συν δι α σω με τς των εκ λεκ των αυτων q π

Π αι δευ σει με δι εκ κλι ος εν ε λε ει και ε λε γ ξει με

 ε ε λει αν δε α μω τω λη μη λι πα ντα α τω την κε φη λην μη q π

Π α σα πνο η αι νε σα α τω τον Κυ υ υ ρι ι

 ι ι ον q αι νει τε τον Κυ ρι ον εκ τω ω ων

 ρα α νων αι νει τε α αυ το ο ον ευ τοι οis υ

 ψι ι ι ι στοις q σοι πρε ε ε πει υ υ μνος τω ω

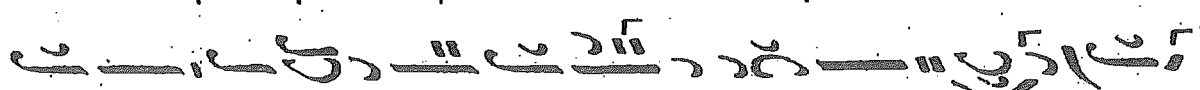
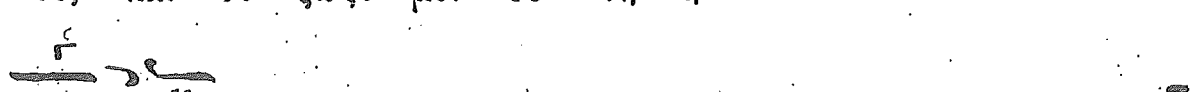
 ω ω Θε ε ε ε ω π
q

A ι νει τε αυ το ον πα α αυ τες οι Α αγ γε ε λοι

 οι οι α α αυ τς q αι νει ει ει τε α αυ τον πα

 σαι αι Δυ να α α μεις α αυ τα ρ ρ σοι πρε ε ε πει υ

 υ μνος τω ω ω ω Θε ε ε ε ε ω π
q

Υ μνα μεν σα Χρι στε το σω τη η ρι ο ον πα α α

 θος και δο ξα ζο μεν σα τη ην α να α α α στα α

 α α σιν π
q

Ο σταυ ρον υ πο μει ει ει νας q και την θα να

τον καταργη ἡ σκῆ και α νχ στας ε εκ των νε ε ε κρων q

ει ρη νευ σου η μων την ζω ην Κυ ρι ε ηως μο

νος παν το δυ υ υ υ νχ α α α μος π q

0 τον α δηνσκυ λε ευ σας και τον αν θρω πον α νχστη

σας τη Α νχ στα α σει ει σε Χρι ι στε q α ξι ω σον π

η μας εν κα θα ρα α κα αρ δι ι α η η υ μνειν και

δο ξα α α α ζει ει ει ει ν σε π q

T ην θε ο πρε πη σα συγκα τα βα σιν δο ξα ζο ον

τες υ μνα μεν σα Χρι ι στε q ε τε χθης εκ εκ Πα αρ

θε ε νη και α χω ριστος η ηρχες τω ω ω ω Πα α

α α τρι q ε πα θεις ως αν θρωπος και ε κυ σι ως υ

πειρεινχς στα κυ ρον q α νε στης ε εκ τα υ τα α

φω ως εκ παστα δος προ ο ο ο ε ε ε ελ θουν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΞΑΝΘΗΣ 2019 - 2020
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ - ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ

ΚΑΛΑΝΤΑ ΚΩΤΥΩΡΩΝ ΠΟΝΤΟΥ

ΑΡΓΑ

Ήχος $\frac{2}{4}$ ΠΑ

Α ναρ χος Θε ος κα τα βε βη κε και εν τη η
Παρ θε ε ε ε νω ω ω κα τω ω ω κη σε
τε ρι ρι ρι ρεμ τε ρι ρι ρι ρεμ τε εμ και α α
να νε ε ε ες χαι αι αι ρε Δε ε ε ε σποι να

ΑΡΙΘΣΥΝΤΟΜΑ

Α ναρ χος Θε ο ος κα α τα βε ε βη κε ε
ε και αι εν τη Παρ θε ε νω ω κα τω
ω ω κη σε ε

Ερ ρου ρε εμ Ερ ρου ρε εμ Ερ ρου ρε ρου
ρε εμ χαι αι ρε Δε ε σποι να α
Α α χρα ντε ε

Α γι ο ος Α γι ο ος Α γι ος υ
πα αρ χει εις και Κυ υ ρι ο ος

ΣΥΝΤΟΜΑ

 Α ναρ χος θε ος κα τα βε βη κε ^δ και εν

 τη Παρ θε νω κα τω κη σε ^π₉

 Ερ ρου ρε ε Ερ ρου ρε ^δ Ερ ρου ρε ρου ρε

 ρου ρε εμ χατ ρε Α χρα ντε ^π₉

 Α γι ο ος Α γι ος ^δ Α γι ος υ παρ

 χεις και Κυ ρι ος ^π₉

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΟΙΧΙΑ

Ἀναρχος Θεός καταβέβηκεν και εν τη Παρθένω κατώκησεν.
 Βασιλεύς των όλων και Κύριος, ήλθε τον Αδάμ αναπλάσασθαί.
 Γηγενείς σκαρτάτε και χαίρεσθε, τάξεις των αγγέλων ευφραίνεσθε.
 Δέξαι Βηθλεέμ τον Δεσπότην σου, Βασιλέα πάντων και Κύριον.
 Εξ ανατολών Μάγοι έρχονται, δώρα προσκομίζοντες άξια.
 Ζητούν προσκυνήσαι τον Κύριον, τον εν τω σπηλαίω τιετόμενον.
 Ήνεγγεν αστήρ μάγους οδηγών, ένδον του σπηλαίου εκόμισεν.
 Θεός, βασιλεύς προαιώνιος, τίετεται εκ κόρης Θεόπαιδος.
 Ιδών ο Ηρώδης ως έμαθεν, όλω εξεπλάγη ο δειλίαιος.
 Κράζει και βοά προς τους ιερείς, τους δοξολογούντας τον Κύριον.
 Λέγετε σοφοί και διδάκαλοι, άρα πού γεννάται ο Κύριος;
 Μέγα και φρικτόν το τεράστιον, ο εν ουρανοίς επεδήμησεν.
 Νύκτα Ιωσήφ ρήμα ήκουσε, άγγελος Κυρίου ελάλησεν.
 Ξένον και παράδοξον άκουσμά και η συγκατάβασις άρρητος.
 Ο μακροθυμήσας και εύσπλαχνος, πάντων υπομένει τα πταίσματα.
 Πάλιν ουρανοί ανεώχθησαν, άγγελοι αυτού ανυμνήτωσαν.
 Ρήτορες ελθόντες προσέπεσον, βασιλέα μέγαν και ένδοξον.
 Σήμερον η κτίσις αγάλλεται και πανηγυρίζει κι ευφραίνεται.
 Τάξεις των αγγέλων εξέστησαν επί το παράδοξον θέαμα.
 Ύμνους και δεήσεις ανέμελπον των πάντων δεσπότην και άνακτα.
 Φως εν τω σπηλαίω ανέτειλε και τοις εν τω σκότει επέλαμψε.
 Χαίρουσα η φύσις αγάλλεται και πανηγυρίζει κι ευφραίνεται.
 Ψάλλοντες Χριστόν, τον Θεόν ημών, τον εν τω σπηλαίω τιετόμενον.
 Ω Παρθενομήτορ και Δέσποινα, σώζε του εις Σε καταφεύγοντας.

Εφύμνια

Τερισινριρεμ, τερισινριρεμ, τεμ και ανανες, χαίρε Δέσποινα. (αργά)
 Ερουρεμ, ερουρεμ, ερουερουρεμ, χαίρε Άχραντε. (αργοσύντομα)
 Ερουρεμ, ερουρεμ, ερουερουερουρεμ, χαίρε Άχραντε. (σύντομα)

Σήμερον τὰ φῶτα.

(Κοτυώρων Πόντου)

Ἦχος ᾠ Πα ρ ξ

Ση με ρον τα φῶ ω τα ἁ κιο φῶ ω τι σμο ο
ο ος και αι χα ρα με γα α λη η κια γι
α σμο ος

Χε ε ρου βι ιμ Χε ε ρου βι ιμ και
ρε και ρου βι ι ι ι ι ιμ και αι ρε Δε ε
σποι να α

Α γι ο ος Α γι ο ος Α γι ο ος
πα αρ χει εις και Κυ υ ρι ο ος

Σήμερον τὰ φῶτα κι ὁ φωτισμός καὶ χαρὰ μεγάλη κι ἁγιασμός.

Χερουβίμ, χερουβίμ, χαῖρε χερουβίμ, χαῖρε Δέσποινα.

Εἰς τὸν Ἰορδάνη τὸν ποταμὸ κάθεται ἡ Κυρά μας ἡ Παναγία.

Ἄγιος, Ἄγιος, Ἄγιος ὑπάρχεις καὶ κύριος.

Σπάργαντα βαστάει, παιδὶ κρατεῖ καὶ τὸν Ἄη Γιάννη παρακαλεῖ:

«Ἄη Γιάννη ἀφφέντη καὶ Πρόδρομε, δύνασαι βαφτίσης Θεοῦ παιδί;»

«Δύναμαι καὶ θέλω καὶ προσκυνῶ καὶ τὸν Κύριόν μου παρακαλῶ.

Αὔριο θ' ἀνέβω στοὺς οὐρανοὺς νὰ καταπατήσω τὰ εἰδῶλα,

νὰ καταπατήσω τὰ εἰδῶλα, νὰ καταθυμιᾶσω τοὺς οὐρανοὺς

κι ὕστερα νὰ κατέβω στὸν ποταμὸ διὰ νὰ βαφτίσω Ἰησοῦ Χριστό».

ΚΑΝΕΛΛΟΡΙΖΑ

←=232 Ήχος α' πα Τ

Ρυθμός 9/σημος με 7/σημο

Κάτω στο ο γία λο ο κα τω στο πε

ε ρι για α λι κα τω στο ο γία λο ο κα

τω στο πε ε ρι για α λι

κο ο ρην α κο ρην α α γα πω ω ω

κα ο ρην α κο ρην α α γα πω ω

(Κόρην αγαπώ ξανθή
 και μαυρομάτα)
 (δώδεκα,
 δώδεκα χρονών.)

(Korin ayapo xanthi
 ke mavromata)
 (thotheka,
 thotheka hronon.)

*

*

(Δώδεκα χρονών κι ο ήλιος
 δεν την είδε,)
 (μόν' η μα-
 μόν' η μάνα της.)

(Thotheka hronon ki o ilios
 then tin ithe,)
 (mon' i ma-
 mon' i mana tis.)

*

*

(Μόν' η μάνα της Κανέλλα
 τη φωνάζει)
 (Κανελλό-
 Κανελλόριζα.)

(Mon' i mana tis Kanela
 ti fonazi)
 (Kanelo-
 Kaneloriza.)

Σαράντα μέρες.

(Κάλαντα Ἀνατ. Ρωμυλίας Θράκης)

Ἦχος ᾠ Πα ρ Ρυθ. 7σημος.

Σα ρα α ντα α με ε ρες ᾠ σα α ρα
α ντα α α νυ υ χτες κλη Πα α να α για
α μας κοι οι λου ου που ου νου ου σε ε

Ἑτέρα παραλλαγή.

Σα ρα α ντα α α με ε ρες ᾠ σα ρα
α ντα α α νυ υ χτες κλη

Σαράντα μέρες, σαράντα νύχτες
κι ἡ Παναγιά μας κοιλουπουνούσε.

Κοιλουπουνούσε παρακαλοῦσε
τοὺς Ἀποστόλους τοὺς Ἱεράρχες.

Σεῖς Ἀποστόλοι καὶ Ἱεράρχες
νὰ πᾶ νὰ φέρτι μύρο καὶ μόσχο.

Κι οἱ Ἀποστόλοι γιὰ μύρο πᾶνε
καὶ οἱ Ἱεράρχες γιὰ μόσχο τρέχουν.

Κι ὥσπου νὰ πᾶνε κι ὥσπου νὰ ἔρθουν
ἡ Παναγιά μας ξιλιφθιρώθ'κι.

Χριστὸς γιννιέτι χαρὰ στοὺν κόσμου,
χαρὰ στοὺν κόσμου στὰ παλληκάργια.

Σήμερον τὰ φῶτα.

(Κοτυάρων Πόντου).

Ἦχος $\frac{4}{4}$ Πα ρ ξ

Ση με ρον τα φω ω τα α κιο φω ω τι σμο ο
ο ος $\frac{\pi}{q}$ και αι χα ρα με γα α λη η κια γι
ι ι α σμο ος $\frac{\pi}{q}$
Χε ε ρου βι ιμ Χε ε ρου βι ιμ $\frac{\pi}{q}$ χαι
ρε χαι ρου βι ι ι ι ι ιμ χαι αι ρε Δε ε
σποι να α $\frac{\pi}{q}$
Α γι ο ος $\frac{\Delta}{\Delta}$ Α γι ο ος $\frac{\Delta}{\Delta}$ Α γι ος υ
πα αρ χει εις και Κυ υ ρι ο ος $\frac{\pi}{q}$

Σήμερον τὰ φῶτα κι ὁ φωτισμὸς καὶ χαρὰ μεγάλη κι ἁγιασμός.

Χερουβίμ, χερουβίμ, χαῖρε χερουβίμ, χαῖρε Δέσποινα.

Εἰς τὸν Ἰορδάνη τὸν ποταμὸ κάθετ' ἡ Κυρά μας ἡ Παναγιά.

Ἄγιος, Ἄγιος, Ἄγιος ὑπάρχεις καὶ κύριος.

Σπάργана βαστάει, παιδὶ κρατεῖ καὶ τὸν Ἄη Γιάννη παρακαλεῖ:

«Ἄη Γιάννη ἀφθέντη καὶ Πρόδρομε, δύνασαι βαφτίσης Θεοῦ παιδί;»

«Δύναμαι καὶ θέλω καὶ προσκυνῶ καὶ τὸν Κύριόν μου παρακαλῶ.

Αὐριο θ' ἀνέβω στοὺς οὐρανούς νὰ καταπατήσω τὰ εἰδωλα,

νὰ καταπατήσω τὰ εἰδωλα, νὰ καταθυμιάσω τοὺς οὐρανοὺς

κι ὕστερα νὰ κατέβω στὸν ποταμὸ διὰ νὰ βαφτίσω Ἰησοῦ Χριστό».

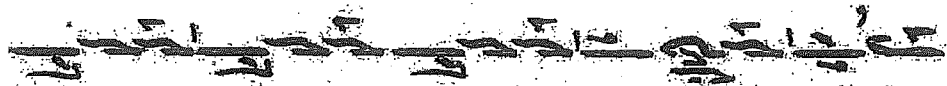
ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ ΘΑ ΓΙΝΩ

← -112 Ήχος α' Πα Χορός συγτός

Ρυθμός 4/σημος

Β α σ ι λ ι κ ο ς θ α γ ε ν ω σ τ ο π α ρ α α θ υ ρ ι ι

σ ο υ σ τ ο π α ρ α α θ υ ρ ι ι σ ο υ ο υ κ ι α ν υ π α ν

τ ρ ο ς θ α α μ ε ι ν α γ λ α τ ο χ α α τ η ρ ι ι σ ο υ γ ι α

τ ο χ α α τ η ρ ι ι σ ο υ τ ο φ ε γ γ α ρ ι κ α

νεί βολ τα στής α γα πη ης μου τη ην πορ τα

το φεγ γα ρι κα νει κυ κλο στής α γα πη ης

μου το ου κη πο

Έβγα στο παραθύρι,
κρυφά απ' τη μάνα σου,
κρυφά απ' τη μάνα σου.

Και κάνε πως ποτίζεις
τη μαντζουράνα σου,
τη μαντζουράνα σου.

Το φεγγάρι, κάνει βόλτα,
στής αγάπης μου την πόρτα.
Το φεγγάρι, κάνει κύκλο,
στής αγάπης μου το κήπο.

Evya sto parathiri,
krifa ap' ti mana sou,
krifa ap' ti mana sou.

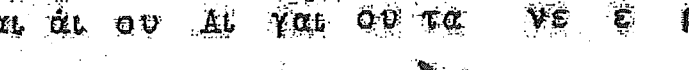
Ke kane pos potizis,
ti mantzourana sou,
ti mantzourana sou.

To fegari, kani volta,
stis ayapis mou tin porta.
To fegari, kani kiklo,
stis ayapis mou to kipo.

ΜΕΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΤΑ ΝΕΡΑ

←144 Ἦχος α' παρ Χορός συστάς νησιώτικος

Πρώτος Α/σημος

Μεσ'σου Αι αι γαι αι ου προ βα λε

να α δει ει ει ει ει ελς μεσ' σου Αι αι

γαι αι ου Αι γαι ου τα νε ε ρα α α α

α α α Α α α α α αχ μεσ'

ΑΥ ΓΕ ΛΟΙΠΤΕ ΡΟΥ ΥΛ ΖΩΩ

*Ke mesa sto fie-
provale na this,
ke mesa sto fie-
sto fierouyisma,
ah, ke mesa sto fierouyisma
triantafila skorpizoun.*

*Eyeo mou ya-
provale na this,
Eyeo mou ya-
yia yalinpse,
ah, Eyeo mou yalinpse,
ta yalana nera sou.*

ΝΑ Σ ΑΓΑΠΩ ΗΝΤΑ ΘΕΛΑ

—152 Ήχος α' πα ρ Χορός νηπιότατος συνοδός

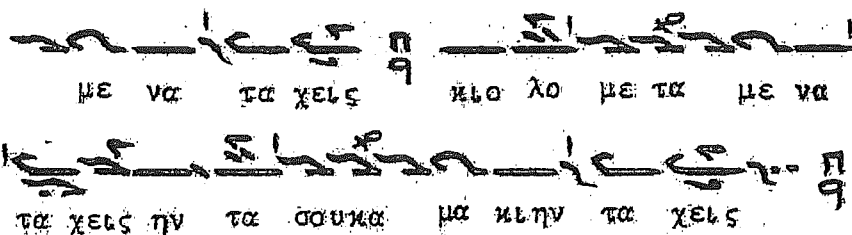
Ρυθμός 4/σημος

Να σα γα πω ην τα θε λα να σα γα

πω ην τα θε λα να σα γα πω ην τα θε

λα να χω φουρ του νες και με λα

Εν τα σου κα μα κλην τα χεις κτο λο με τα

Στη κρεβαταρία

που φαίνεις(τοίς)
ότι κάνω το μαθαίνεις.

Σ' αγαπώ χωρίς να θέλω,
γιατί μοιάζεις των αγέλων,
γιατί μοιάζεις των αγέλων,
σ' αγαπώ χωρίς να θέλω.

*

Δόσ' μου μία ματιά

κι ως είναι(τοίς)
ψεύτικη με θέλω τήνε.

Είναι την εθές εφ' όσον,
ψεύτικη θα σου τη δώσω,
ψεύτικη θα σου τη δώσω,
ήντω την εθές εφ' όσον.

Sti krevataria

pu fenis(3 times)
oti kano to mathenis.

S' ayapo horis na thelo,
ylati miazis ton agelon,
ylati miazis ton agelon,
s' ayapo horis na thelo.

*

Thos' mou mia matia

ki as ine(3 times)
pseftiki ma thelo tine.

Inta tin ethes ef' oson,
pseftiki tha sou ti thoso,
pseftiki tha sou ti thoso,
inta tin ethes ef' oson.

ΘΑΛΑΣΣΑΚΙ ΜΟΥ

9.7.1970

←-232 Ήχος α' πα ϕ Χορός νησιώτικος συνοδός

Ρυθμός 7/σημος

Β' Επείκοιτος «←←τ←←»

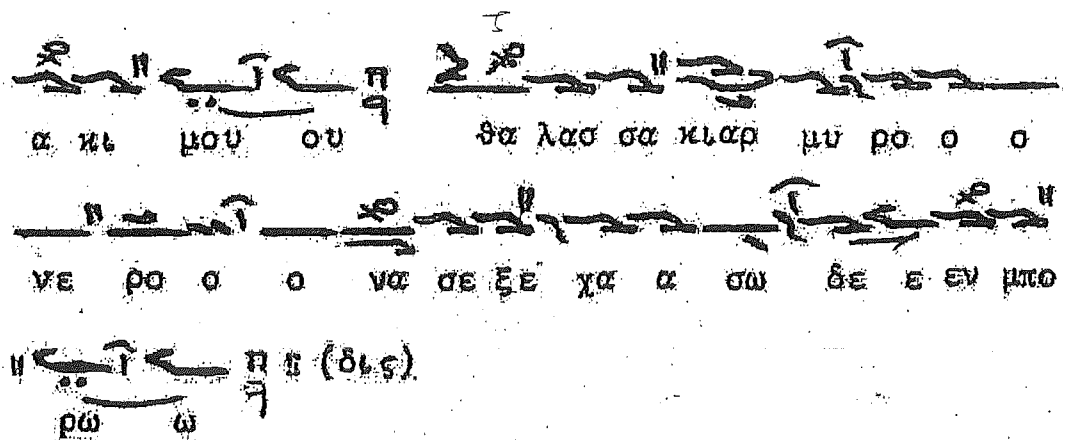
FXCT

Θα λα α ασ σα α θα λασ σα τους θα λα α

ασ σι νου ους θα λασ σα α κλ μου ου (δεις)

μην του ους θα λασ σο δερ νει εις θα λασ

σα κλ μου ου και φε ε ρε το που λα α

(Ροδόσταμο,
ροδόσταμο να γίνεσαι,
θαλασσάκι μου,)
την πόρτα τους να ραίνεις
θαλασσάκι μου,
και φέρε το πουλάκι μου.

*

(Κι η κοπελιά είναι μικρή,
θαλασσάκι μου,)
και δεν της παν τα μαύρα,
θαλασσάκι μου,
και φέρε το πουλάκι μου.

*

Επώδης

Θάλασσα κι αλμυρό νερό
να σε ξεχάσω δεν μπορώ.

(Rothostamo,
rothostamo na yinese,
thalasaki mou,)
tin porta tous na rainis
thalasaki mou,
ke fere to poulaki mou.

*

(Ki kopelia ine mikri
thalasaki mou,)
ke then tis pan ta mavra,
thalasaki mou,
ke fere to poulaki mou.

*

Εποθης

Thalasa ki almiro nero
na se xehaso then boro.

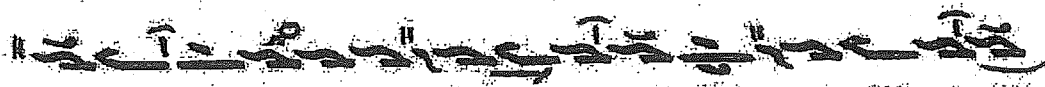
ΟΛΑ ΤΑ ΠΟΥΛΛΑΚΙΑ

← =232 Ήχος α' πα ϑ Χορός καλαματιανός

Ρυθμός 7/8ημος Β' Επίτροπος

 Ο λα τα που λα κια κια μα αν α μα αν

 ο λα τα α που ου λα α α κια ζυ γα ζυ υ γα

 α ο λα τα που ου λα α α κια ζυ γα ζυ

 γα α τα χε λι ι δο ο να α α κια ζευ

γὰ ρω ω τὰ α

π
9

Το έρημο τ' αηδόνη,
κι αμάν αμάν,
(το έρημο τ' αηδόνη,
το μοναχό)
περπατεί στους κάμπους
με τον αϊτό.

*

Περπατεί και λέει,
κι αμάν αμάν,
(περπατεί και λέει
και κελαηδεί)
άντρα μου πολίτη
πραματευτή.

To erimo t' aithoni,
ki aman aman,
(to erimo t' aithoni,
to monacho)
perpati stous kabous
me ton aito.

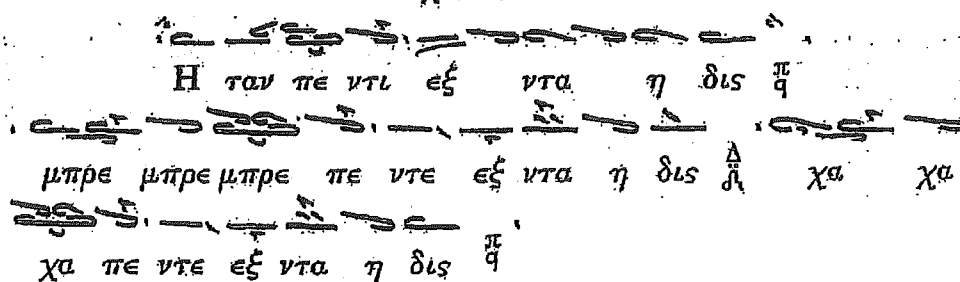
*

Perpati ke lei,
ki aman aman,
(perpati ke lei
ke kelaithi)
adra mou polita
pramatefti.

Οἱ νταήδεις.

(Ζωναραδικο Θράκης)

Ἦχος $\frac{1}{4}$ Πα ρ Ξ

Ἦταν πέντι ἐξ νταήδεις, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, πέντι ἐξ νταήδεις, χά, χα, χα, πέντι ἐξ νταήδεις.

Πῆραν οὔλοι τοὺς μπαλτάδεις, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, τοὺς μπαλτάδεις, χά, χα, χα, τοὺς μπαλτάδεις.

Πῆραν οὔλοι τοῦ ρέμα, ρέμα, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, τοῦ ρέμα, ρέμα, χά, χα, χα, τοῦ ρέμα, ρέμα.

Βρίσκουν ἓνα κούφιο δέντρο, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, ἓνα κούφιο δέντρο, χά, χα, χα, ἓνα κούφιο δέντρο.

Εἶχι μέσα κουκουβάγεις, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, κουκουβάγεις, χά, χα, χα, κουκουβάγεις.

Ἔκατσαν κι τὶς μοιράσκαν, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, κι τὶς μοιράσκαν, χά, χα, χα, κι τὶς μοιράσκαν.

Οὔλοι παίρνουν ἀπὸν δύου, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, ἀπὸν δύου, χά, χα, χα, ἀπὸν δύου.

Τοῦ Γιανάκ' τοῦ δῶσαν μία, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, τοῦ δῶσαν μία, χά, χα, χα, τοῦ δῶσαν μία.

Κι κακιῶν' κι δὲν τὴν παίρνει, (δὶς)

μπρέ, μπρέ, μπρέ, κι δὲν τὴν παίρνει, χά, χα, χα, κι δὲν τὴν παίρνει.

ΚΑΝΕΛΛΟΡΙΖΑ

←=232 Ήχος α' πα ♯

Ρυθμός 9/σημος με 7/σημο

Κατω στο ο για λο ο κα τω στο πε
 ε ρι για α λι κα τω στο ο για λο ο κα
 τω στο πε ε ρι για α λι
 κο ο ρην α κο ρην α α γα πω ω ω
 κο ο ρην α κο ρην α α γα πω ω

(Κόρη αγάπῃ ξανθῇ
 και μαυρομάτα.)
 (δώδεκα,
 δώδεκα χρονών.)

(Korin agapo xanthi
 ke mavromata.)
 (thotheka,
 thotheka hronon.)

*

*

(Δώδεκα χρονών κι ο ήλιος
 δεν την είδε.)
 (μόν' η μα-
 μόν' η μάνα της.)

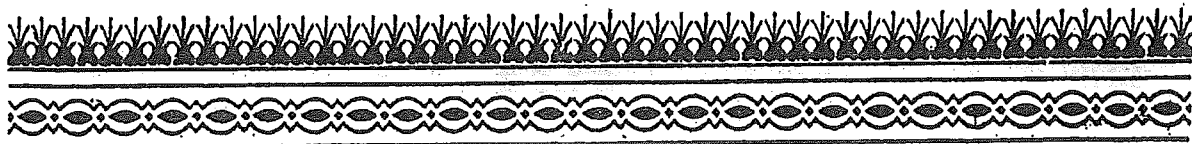
(Thotheka hronon ki o ilios
 then tin ithe.)
 (mon' i ma-
 mon' i mana tis.)

*

*

(Μόν' η μάνα της Κανέλλα
 τη φωνάζει.)
 (Κανελλό-
 Κανελλόριζα.)

(Mon' i mana tis Kanela
 ti fonazi.)
 (Kanelo-
 Kaneloriza.)

ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΓΙΟΥ Α΄ ΗΧΟΥ

Τῷ Σαββάτῳ Ἑσπέρας ἦχος Ἀ΄ Πα.

Κυ ρι ι ε Ε κε ε κρ κ α α ξ κ α προ ος σε
ει σκ κς σο ο ον μς ει σκ κς σο ο ον μς Κυ υ ρι
ι ι ε π Κυ ρι ε ε κε ε ε κς α ξ κ α προ
ο ος σε ει σκ α α α κς σο ον μς προ ο ο
σχες τη φω νη η η τη ης δε η η η σε ω ω ως
μου εν τω κε κς γε ναι με ε προ ο ος σε
ει σκ κς σο ον μς Κυ υ ρι ι ε
Κ α τευ θυν θη τω η προ ο ο ο σε ευ χη

η η μου ως θυμιαμα α ε να ω ω πι ο ο ο ον

σου π ε παρσις τω ω ω ων χειρω ω ων μα θυ

σι ι α ε ε ε σπε ε ρι ι νη η χ ε σα κα σο

ον μου Κυ υ ρι ι ε π ρ χ

ου Κυ ρι ε φυ λα κην τω στομα τι ι μα και θυ ραν

πε ρι ο χησπε ρι τα χει λη μου χ ε

M η εκ κλι νης την καρ δι αν μα εις λο γους πο

νη ρι ι ας του προ φα σι ζεσθαι προ φα σεις εν α μαρ

τι ι ας χ ε

Σ υν αν θρω ποιςερ γα ζο με ε νοις την α νο μι ι

α αν και ου μη συν δυ α σω με τα των εκ λεκτων αυ των χ ε

Π αι δευ σει με δι και ος εν ε λε ει και ε λε γ ξει με ε λαι

ον δε α μαρ τω λου μη λι πα νχ α τω την κε φη λη ην μου χ ε

Π α α α α α σ α π ν ο η αι νε σ α τ ω ω

τον Κυ υ υ υ ρι ι ι ι ο ν q αι νει τε

το ο ν Κυ ρι ι ι ο ν q εκ τω ω ω ν ου ου ρ α

α α ν ω ν αι νει τε α αυ το ο ο ν εν τοι ο ις υ

ψι ι ι ι σ τοις q σοι πρεπει υ υ μ νος τω ω θε ε ω q

Α ι νει ει ει ει ει τε α αυ τον π α α ν τε ες

οι α α α γ γε λοι οι α α αυ του q αι νει ει ει

ει ει τε ε α αυ τον q π α σ αι αι δυ ν α α μει εις

α α αυ τε q σοι πρεπει υ υ μ νος τω ω θε ε ω q

Κ υ ρι ι ε ε σ φ ρ α γι σ με νου του τ α ρ ου υ πο των

πα ρ α α νο ο ο μων q προ η η λ θες ε εκ του ου μ νη

η η η μα α α τος q κ α θως ε τε χ θ ης εκ

της θε ο ο το ο ο κου q ου κ ε γ νω σ α ν π ως ε σα αρ

κω ω ω θης ^Α οι α σω ω μα τοι οι σου ου Α α

α α αγ γε ε ε ε λοι ^π q ουκ η σθοντο πο τε α νε

στησοι φυ λασσοντες σε στρα τι ι ω ω ω ται ^χ q αμ

φο τε ρχ γχ ε σρρα γι στι τοις ε ε ε ρευ νω ω ω ω

σι ^π q πε φα νε ρω ται δε τα θαυ μα τα τοις προ

σκυ νου σιν εν πι ι στει το ο μυ υ στη η η ρι ι

ι ι ον ^χ q ο α νυ μνου σιν α πο δος η μιν α γαλ

λι α α σιν και το με ε γχ ε ε ε λε ος ^π q

K υ ρι ι ε τας μο χλους τους αι ω νι ι ους συ υν τρι

ι ι ψας ^χ q και δε σμα δι αρ ρη ξας του μνη μα τος α

νε ε στης κα τχ λι πω ων σου τα α ε εν τα α

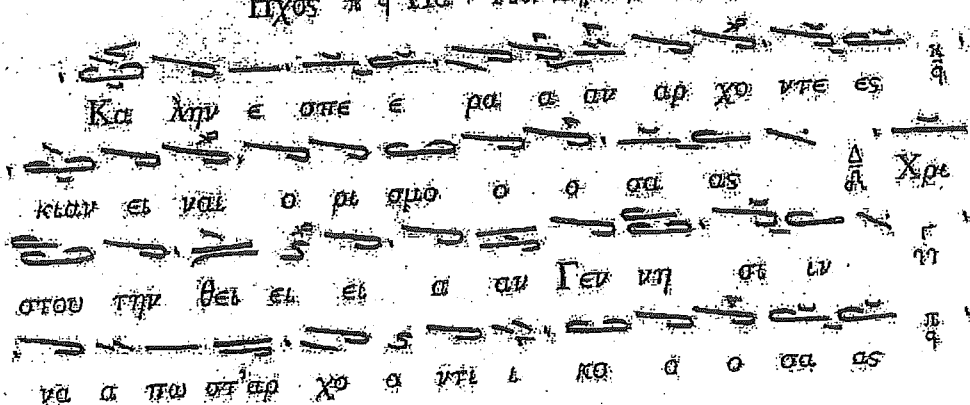
α α α φι ι ι α ^π q εις μαρ τυ ρι ι ον τη ης

α α λη η θους τρι ι η η με ε ε ε ε ρου τα

Καλὴν ἐσπέραν ἄρχοντες.

(Μ. Ἀσίας)

Ἦχος Πά 9 Ρυθ. ὁσημιος μετ' ἑξάτο.

Καλὴν ἐσπέραν ἄρχοντες, κὶ ἂν εἶναι ὁρισμὸς σας,
 Χριστοῦ τὴν θείαν γεννησὶν καὶ πῶ στ' ἀρχαντικὸ φας.

Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει,
 οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλοῦνται, χαίρει κ' ἡ κτίσις ὅλη.

Ἐν τῷ σπηλαίῳ τίκεται, ἐν φάτιγῃ τῶν ἀλαγῶν,
 ὁ Βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν καὶ Ποιητὴς τῶν ὅλων.

Πληθος ἀγγέλων ψάλλουσι τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις»
 καὶ τοῦτο ἀξιὸν ἔσται ἡ πᾶσι ποιμένων πίστις.

Ἐκ τῆς Περσίας ἔρχονται, τρεῖς Μάγοι μετὰ τὸ δῶρον
 ἄστρου λαμπρὸν τοὺς ὁδηγεῖ, χωρὶς νὰ λείψῃ ὥρα.

Φθάσαντες εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ πόθον ἐρωτᾶσι,
 ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, καὶ πᾶν καὶ τοῦ εὐρώσι.

Γονατιστοὶ τὸν προσκυνοῦν καὶ δῶρα τοῦ χαρίζουν,
 σμόρναι, χρυσὸν καὶ λίβανον, Θεὸν τὸν εὐφημεῖουν.

Τὴν σμόρναν μὲν ὡς ἄνθρωπον, χρυσὸν δ' ὡς βασιλέα,
 τὸν λίβανον δὲ ὡς Θεόν, τῶν πάντων βασιλέα.

Δὲν Χριστὸν ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης,
ἀμέσως ἐταράχθηκε κ' ἔχεν θηριώδης.

Κράζει τοὺς μάγους κ' ἐρωτᾷ: ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται;
«Εἰς Βηθλεὲμ, ἤξευρομεν, ὡς ἡ Γραφὴ διηγᾶται».

Εἰς Βηθλεὲμ ἐπρόσταξε, παῖδι νὰ μὴν ἀφήσουν
ὅσα παῖδια εὐρασι δύο χρόνων καὶ κάτω
καὶ νὰ τὰ πάρωσιν εὐθὺς κάτω ἀπ' τὰ σπαθιά των...

Χιλιᾶδες δεκατέσσαρες σφάζουν σὲ μιὰν ἡμέρα,
θρήνους, κλαυθμούς καὶ ὀδυρμοὺς εἶχε κάθε μητέρα.

Καὶ ἐκπληρώθη τὸ ρηθὲν προφήτου Ἠσαΐου,
μετὰ τῶν ἄλλων προφητῶν καὶ τοῦ Ἰερεμίου.

Φωνὴ ἠκούσθη ἐν Ραμᾷ, Ραχὴλ τὰ τέκνα κλαίει,
παρὰρυθὴν οὐκ ᾔθελεν, ὅτι αὐτὰ οὐκ ἔχει.

Ἴδου ὅπως σᾶς εἶπαμεν ὅλην τὴν ὑμνωδίαν,
τοῦ Ἰησοῦ μας τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν τὴν ἁγίαν.

Χρόνους πολλοὺς νὰ χαίρεσθε πάντα εὐτυχισμένοι,
σωματικὰ καὶ ψυχικὰ νὰ εἰσθε πλουτισμένοι.

Δότε κ' ἐμᾶς τὸν κόπο μας καὶ αἰεὶ εἶναι ὀρισμός σας
καὶ ὁ Χριστὸς μας πάντοτε νὰ εἶναι βοηθός σας.

Καὶ σᾶς καλοσπεύζομεν, πέστετε κοιμηθῆτε,
ὀλίγον ὕπνιον πάρετε κ' εὐθὺς νὰ σηκωθῆτε.

Στὴν ἐκκλησίαν τρέξατε, μὲ προθυμίαν μῆντε,
ἀκούσατε τὴν προσευχὴν καὶ αἰεὶ εἶναι ὀρισμός σας
καὶ ὁ Χριστὸς μας πάντοτε νὰ εἶναι βοηθός σας.

Σ' ἔτη πολλά!

ΑΠΟ ΞΕΝΟ ΤΟΠΟ

← = 138 Ἦχος πλ. α' ^Τ πα Χορός συντάς Μ. Ασίας

Ρυθμός 4/σημος

Ε **Χ** **Ε** **Θ**

Α πο ξε νο το ο ο πο κλαπ' ελ λαρ

γλ νο ο (δεις) ηρ θε να κο ρι τσι

φως μου δω δε ε κα χρ ο γω ω

ηρ θε να κο ρι τσι φως μου δω δε

ε κα α χρ ο ο ναι

(Ούτε στη πόρτα βγαίνει
ούτε στο στενό)

(ούτε στο παραθύρι φως μου
δυό λόγια να της πω.)

*

(Έβγα κόρη του γαλού,
άστρο λαμπερό)

(χάρισε μου την ελίτσα,
πού χεις στο λαιμό.)

*

(Δε σου τη χαρίζω,
δε σου την πουλώ)

(μόν' τη θέλω την ελίτσα,
να σε τυραννώ.)

(Oute sti porta vyeni
oute sto steno)

(oute sto parathiri fos mou
thio loyia na tis po.)

*

(Evga kori tou yialou
astro labero)

(harise mou tin elitsa
pou tis sto lemo.)

*

(The sou ti harizo,
the sou tin poulo)

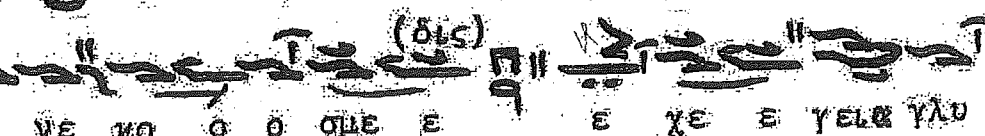
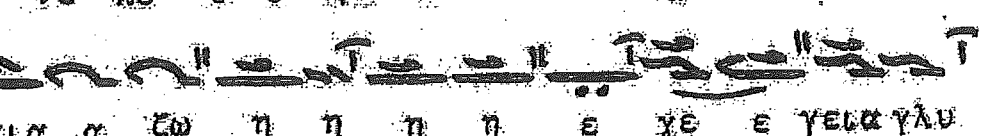
(mon' ti thelo tin elitsa
na se tirano.)

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

← =232 Ηχος πλ. α' πα ϕ Χορός καλαματιάνος

Ρυθμός 7/σημος Β' Επίτομος

|| F#C-E

||
||
||
||

||

||

||

||

||

||

||

||

||

ἔχε τε γελᾶ βρυ σου οὐ λες λογ κοί βου

να α ρα χου λε ες (δες)

(Στη στεριά δε ξει το ψάρι,)
(ουτ' ανθος στην αμουθία.)

(Sti steria the zi to psari,)
(out' anthos stia amouthia.)

*

*

(Και οι Σουλιώτισσες δε ζούνε)
(δίχως την ελευθεριά.)

(Ke i Souliotises the zounē)
(thilios tin elefteria.)

Εχετε για βρουσούλες κ.τ.λ.

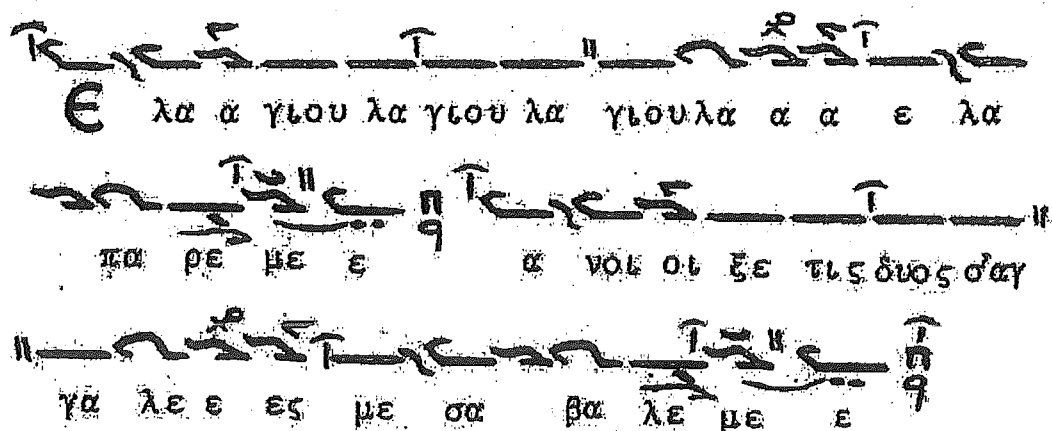
Ehete ytia vrisoules et.c.

Η ΓΙΩΡΓΙΤΣΑ

← =144 Έχος πλ. α' πα ρ Χορός καρσιλαρός

Ρυθμός 9/σημος

Ε γω λε γα α να α α σα γα πω Γιωρ
γι τσα α μου κα α νεις να ρη κα νεις
να μην το ξε ε ρει ει τω
ρα το μα α θα α α νε δι κοιο Γιωργι τσα
α μου το ο μα θα νε ε το μα
θα νε κοι ξε ε νοι ολ

Το γιασεμί στην πόρτα σου,
 Γιαργίτσα μου,
 άνθισε και
 άνθισε και θα δέσει,
 τ' αγγελικό σου το κορμί,
 Γιαργίτσα μου,
 στα χέρια μου,
 στα χέρια μου θα πέσει.

Ελα, γιούλα, γιούλα, γιούλα,
 ελα πάρεμε,
 άνοιξε τις δυό σ' αγκάλες,
 μέσα βάλεμε.

To yiasemi stin porta sou,
 Yioryitsa mou,
 anthise ke
 anthise ke tha thesi,
 t' ageliko sou to korai,
 Yioryitsa mou,
 sta heria mou,
 sta heria mou tha pesi.

Ela, yioula, yioula, yioula,
 ela pareme,
 anixe tis thio s' agales,
 mesa valeme.

Ιδιώματα: Εκτός από τις διατονικές φθορές χρησιμοποιεί κατ' εξαίρεση την εναρμόνιο φθορά ρ στο Ζω.

3. Ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΗΧΟΣ

α) Ειρημολογικό είδος ή Λεγετος: Έχει σαν βάση τον Βού.

Αρκτική μαρτυρία: Ήχος $\frac{4}{\delta}$

Απήχημα: $\begin{smallmatrix} \epsilon \\ \chi \end{smallmatrix} \begin{smallmatrix} \smile \\ \smile \end{smallmatrix}$ ή $\begin{smallmatrix} \epsilon \\ \chi \end{smallmatrix} \begin{smallmatrix} \smile \\ \smile \end{smallmatrix} \begin{smallmatrix} \smile \\ \smile \end{smallmatrix} \begin{smallmatrix} \smile \\ \smile \end{smallmatrix} \begin{smallmatrix} \epsilon \\ \chi \end{smallmatrix}$
 ιε λε γετος

Καταλήξεις: ατελείς σπούς Βου, Δι και Ζω, εντελείς και τελικές στον Βου.

β) Στιχηρακό είδος: Έχει σαν βάση τον Πα.

Αρκτική μαρτυρία: Ἦχος $\frac{4}{3}$ Πα

Απήχημα: $\pi \begin{array}{c} \text{---} \\ \text{9} \end{array} \text{λε}$

Καταλήξεις: ατελείς στους Βου και Δι, εντελείς στον Πα και τελικές στον

γ) Παπαδικό είδος: Έχει σαν βάση τον Δι.

Αρκτική μαρτυρία: Ἦχος Δ.

Ἀπήχημα: $\overset{\Delta}{\delta} \text{ } \overset{\text{—}}{\underset{\text{—}}{\text{A}}} \text{ } \overset{\text{—}}{\underset{\text{—}}{\text{γι}}} \text{ } \overset{\text{—}}{\underset{\text{—}}{\alpha}} \text{ } \overset{\text{—}}{\underset{\text{—}}{\alpha}} \text{ } \overset{\text{—}}{\underset{\text{—}}{\alpha\alpha}} \text{ } \overset{\text{—}}{\underset{\text{—}}{\alpha}} \text{ } \overset{\text{—}}{\underset{\text{—}}{\alpha}} \text{ } \overset{\Delta}{\delta}$

Καταλήξεις: ατελείς στους Βου και Ζω, εντελείς και τελικές στον Δι.

Ιδιώματα: Όταν το μέλος περιστρέφεται γύρω από τον Ζω τότε ο Κε προφέρεται με δίσση (έλκεται από τον Ζω.) Στις καταλήξεις ο Γα έλκεται από τον Δε

Επεΐσακτα μέλη: Υπάρχουν δύο ειδών. Το πρώτο είδος ψάλλεται στην κλίμακα του δευτέρου ήχου με αρκτική μαρτυρία: Ἦχος $\frac{4}{\text{B}}$ $\frac{4}{\text{B}}$ Δι

Σε αυτό το είδος ανήκουν απολυτίκια, διάφορα καθίσματα κτλ

Το άλλο είδος ψάλλεται στην κλίμακα του πλαγίου του δευτέρου ήχου με αρκτική μαρτυρία Ἦχος $\frac{1}{\beta}$ Δι Σε αυτό το είδος ανήκει το κάθισμα «Κατεπλάγη

Ιωσήφ...» και όσα ψάλλονται σύμφωνα με αυτό.

2. Ο ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Ο πλάγιος του τετάρτου είναι κι αυτός ήχος του διατονικού γένους. Σαν βάση έχει τον Νη.

Αρκτική μαρτυρία: Ήχος $\lambda \pi \delta \eta$ Νη

Απήχημα: $\gamma \frac{c}{v}$
 $\frac{d}{dt} \left(\frac{c}{v} \right)$

Δεσπόζοντες Φθόγγοι: Σε όλα τα είδη έχει τους Νη, Βου και Δι.

Καταλήξεις: Σε όλα τα είδη κάνει ατελείς στους Νη Βου και Δι, εντελείς και τελικές στον Νη.

Ιδιώματα: Παρουσιάζει παρόμοια με αυτά των άλλων διατονικών ήχων.

Συστήματα: Ο πλάγιος του τετάρτου χρησιμοποιεί πολλές φορές εκτός από το διαπασών σύστημα και το σύστημα της τριφωνίας. Συγκεκριμένα μεταφέρει το Νη στο ύψος του Γα και τον διατηρεί εκεί μόνιμα από την αρχή μέχρι το τέλος του μέλους.

μέχρι το τέλος του μέλους.
 Στην περίπτωση αυτή η αρκτική μαρτυρία είναι: Ὁχος λ δι $\frac{\lambda}{\pi}$ δι $\frac{\lambda}{\pi}$
 και οι μεν ατελείς καταλήξεις γίνονται στον Δι, οι εντελείς δε και οι τελικές στον
 Γα.

Σε αυτό το σύστημα ψάλλονται τα απολυτீκια, όπως το «Εξ ύψους κατήλθες...», μερικά καθίσματα, το «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται...», «Ότε οι ένδοξοι μαθηταί...» και πολλοί κανόνες όπως ο Μικρός και Μέγας Παρακλητικός κανών κ.τ.λ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

ΟΙ ΗΧΟΙ ΤΟΥ ΧΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

1. Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΗΧΟΣ

α) Στα Στιχηραρικά μέλη έχει σαν βάση τον Δι και χρησιμοποιεί τη μαλακή χρωματική κλίμακα, με τις αντίστοιχες φθορές και μαρτυρίες.

Αρετική μαρτυρία: Ἦχος Δι

Απήχημα: $\Delta_{\text{με}}$

Δεσπίζοντες φθόγγοι: Δ, Βου και Ζω

Καταλήξεις: ατελείς στον Βου, εντελείς και τελικές στον Δι.

Ιδιώματα: i) Όταν το μέλος περιστρέφεται γύρω από τον Δι τότε ο Γα έλκεται προς τον Δι ii) Ο Ζω είναι πάντοτε φυσικός iii) Όταν το μέλος κατεβαίνει στο βαρύ τετράχορδο και φτάνει στον Πα χωρίς να προχωρεί πιο κάτω, τότε ο Πα εκτελείται στο φυσικό του ύψος. Αν όμως το μέλος προχωρήσει πιο κάτω από τον Πα, μέχρι τον Νη, τότε ο Πα εκτελείται με ύφεση.

β) Στα Ειρμολογικά μέλη έχει σαν βάση τον Βου και χρησιμοποιεί τη σκληρή χρωματική κλίμακα του πλαγίου δευτέρου. Δηλαδή τα ειρμολογικά μέλη του δευτέρου ήχου είναι επείσασκτα.

Η μεταβολή αυτή γίνεται βάζοντας στη βάση Βου τη φθορά του Πα του

μᾶ ὡς θῦ μι α α α μ α α ε νῶ πι ο ο ο ον

σου π ε π α ρ σι ι ις τῶων χει εἰ εἰ ρω ωω

ω ων μ α θῦ σι ι α ε ε ε σπε ρι ι ι νη η ει σ α

α α κου σο ον μου Κυ υ ρι ι ε ε λέγετος. 6 Γ Ν

8 ου Κυ υ ρι ε φυ λα κηντω στο μα τι ι μα

και θυ υ ραν πε ρι ο χης πε ρι τα χει λη μα 6 Ν

Μ η εκ κλι νης την καρ δι αν μα εις λο γος πο νη

ρι ι ας τσ προ φα σι ζε σθα πιρο φα α σεις εν α μαρ

τι ι αις 6 Ν

Σ υν αν θρωποις ερ γα ζο με ναις την α νο μι ι αν και

ου μη συν δι α σωμε τα των εκ λε κτων αυτων 6 Ν

Π αι δε ευ σαι με δι καιος εν ε λε ει και ε λε γει με ε ε

λε ον δε αμαρτω λο μη λι πα ν α τωτην κε φα λη ην μα λ 6

Π α σα πνο ο η αι νε σα τω ω το ον Κυ υ υ

ρι ι ι ον η αι νει τε τον Κυ ρι ι ον εκ τω

ω ων ου ου ρα α α νων αι νει ει τε α α αυ

το ον εν τοις υ ψι ι ι ι στοις η σοι πρε ε ε πει υ

μνο ος τω Θε ε ε ω ω

β
λ

Α ι νει ει ει τε α αυ τον πα αν τες οι Α α αγ

γε λοι οι α α αυ του η αι νει ει ει ει τε α αυ

τον Δ πασαι αι Δυ να α α μει εις α α αυ του Δ

σοι πρε ε ε πει υ μνο ος τω Θε ε ε ω ω

π
η

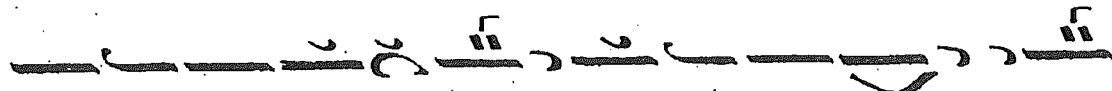
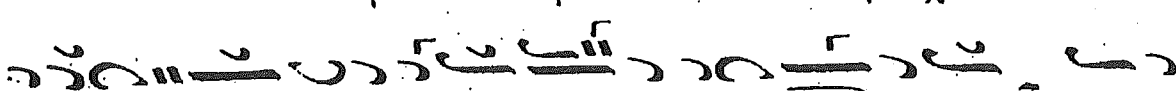
Ο Σταυ ρον υ πο μει νης και αι θη α α να α

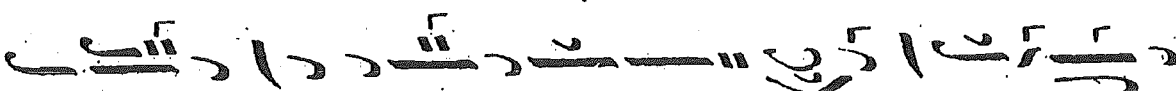
α α τον η και α να στα ης εκ των νε ε κρων η Πην

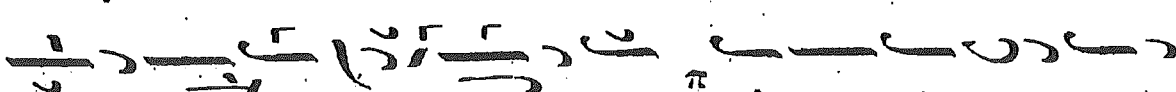
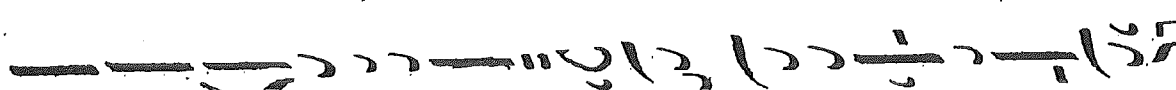
το δυ να με Κυ ρι ι ε δο ξα ζο με εν σε την Α να

στα σι ιν

π
η

E ν τω Σταυρω σα Χρι ι στε της αρ χει ας κα τα

 αρας η η λευ θε. ε ε ρω σα ας η η η μας q και εν

 τω θη να τω σα τον την φυ σιν ημων τυ ραν νη σα αν τα

 δι α α βο ο λο ον κα τη η η ηρ γη η η η

 σας π εν δε τη ε γερ σει ει σου χα ρας τα παν τα ε. ε

 πλη η η η ρω ω ω σας q δι ο βο ω μεν σοι ο

 α να στας εκ των νε κρων Κυ ρι ε ε δο ο ο ξα α

 α α σοι π q

T ω σω ωσ τα κυ ρω ω Χρι ι στε Σω ω τηρ q ο δη γη

 σον η μας ε πι ι ι τη ην α λη η θει α α α αν

 σου π q και ρυσαι η μα α α ας τω ων πα α γι ι δω ων τε

 ε εχ θρου π q ο α να στας εκ των νε κρων α να α

 στη σο ον η η μας πε σο ο ο ον τα ας τη α α

ΣΥΝΤΟΜΑ

Α ναρ χος θε ος κα τα βε βη κε ^δχ και εν

τη Παρ θε νω κα τω κη σε ^πq

Ερ ρου ρε ε Ερ ρου ρε ^δχ Ερ ρου ρε ρου ρε

ρου ρε εμ χαι ρε Α χρα ντε ^πq

Α γι ο ος Α γι ος ^δχ Α γι ος υ παρ

χεις και Κυ ρι ος ^πq

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΟΧΙΔΑ

Ἀναρχος Θεός καταβέβηκεν και εν τη Παρθένω κατώκησεν.
Βασιλεύς των όλων και Κύριος, ήλθε τον Αδάμ αναπλάσασθαι.
Γηγενείς σικιράτε και χαιρεσθε, τάξεις των αγγέλων ευφραίνεσθε.
Δέξαι Βηθλεέμ τον Δεσπότην σου, Βασιλέα πάντων και Κύριον.
Εξ ανατολών Μάγοι έρχονται, δώρα προσκομίζοντες άξια.
Ζητούν προσκυνήσαι τον Κύριον, τον εν τω σπηλαίω τικτόμενον.
Ήνεγγεν αστήρ μάγους οδηγών, ένδον του σπηλαιου εκόμισεν.
Θεός, βασιλεύς προαιώνιος, τίκεται εκ κόρης Θεόπαιδος.
Ιδών ο Ηρώδης ως έμαθεν, όλω εξεπλάγη ο δειλαιο.

Κράζει και βοά προς τους ιερείς, τους δοξολογούντας τον Κύριον.
Λέγετε σοφοί και διδάκαλοι, άρα πού γεννάται ο Κύριος;
Μέγα και φοβετόν το τεράστιον, ο εν ουρανοίς επεδήμησεν.
Νύκτα Ιωσήφ ρήμα ήκουσε, άγγελος Κυρίου ελάλησεν.
Ξένον και παράδοxon άκουσμα και η συγκατάβασις άφρητος.
Ο μακροθυμήσας και εύσπλαχνος, πάντων υπομένει τα πταίσματα.
Πάλιν ουρανοί ανεώχθησαν, άγγελοι αυτού ανυμνήτωσαν.
Ρήτορες ελθόντες προσέπεσον, βασιλέα μέγαν και ένδοxon.
Σήμερον η κτίσις αγάλλεται και πανηγυρίζει κι ευφραίνεται.
Τάξεις των αγγέλων εξέστησαν επί το παράδοxon θέαμα.
Ύμνους και δεήσεις ανέμελπον των πάντων δεσπότην και άνακτα.
Φως εν τω σπηλαίω ανέτειλε και τοις εν τω σκότει επέλαμψε.
Χαίρουσα η φύσις αγάλλεται και πανηγυρίζει κι ευφραίνεται.
Ψάλλοντες Χριστόν, τον Θεόν ημών, τον εν τω σπηλαίω τικτόμενον.
Ω Παρθενομήτηρ και Δέσποινα, σώζε του εις Σε καταφεύγοντας.

Εφύμνια

Τεριγινριρεμ, τεριγινριρεμ, τεμ και ανανες, χαιρε Δέσποινα. (αργά)

Ερουρεμ, ερουρεμ, ερουερουρεμ, χαιρε Αχραντε. (αργασύντομα)

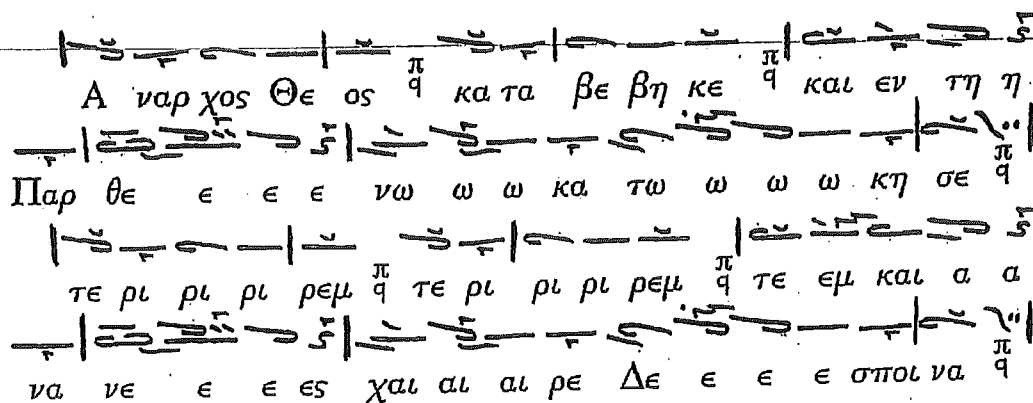
Ερουρεμ, ερουρεμ, ερουερουερουρεμ, χαιρε Αχραντε. (σύντομα)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΞΑΝΘΗΣ 2019 – 2020
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ – ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ

ΚΑΛΑΝΤΑ ΚΩΤΥΩΡΩΝ ΠΟΝΤΟΥ

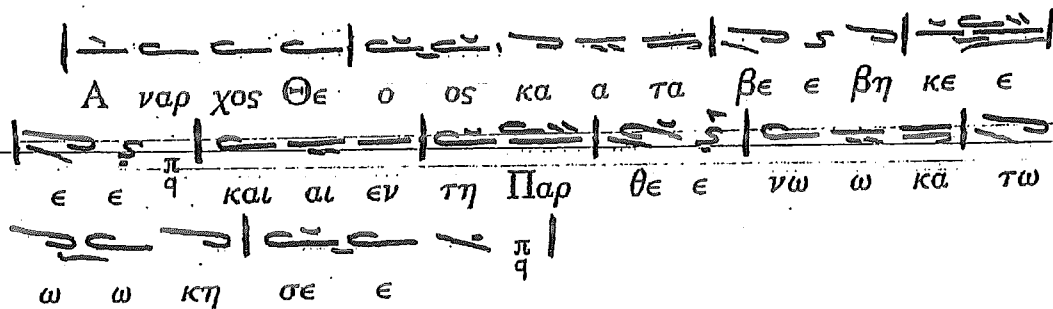
ΑΡΓΑ

Ήχος $\frac{1}{2}$ ΠΑ

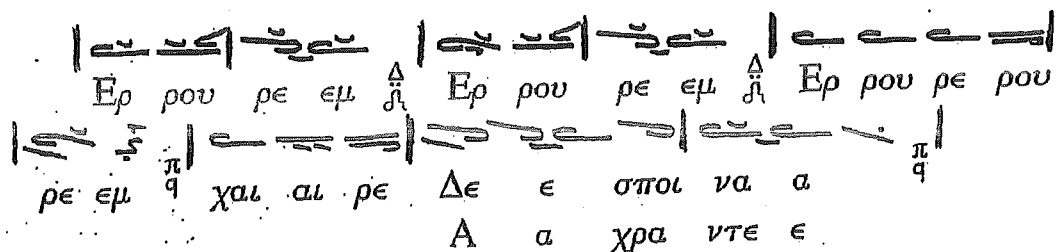

Α ναρ χος Θε ος κα τα βε βη κε και εν τη η
Παρ θε ε ε ε νω ω ω κα τω ω ω ω κη σε
τε ρι ρι ρι ρεμ τε ρι ρι ρι ρεμ τε εμ και α α
να νε ε ε ες χαι αι αι ρε Δε ε ε ε σποι να

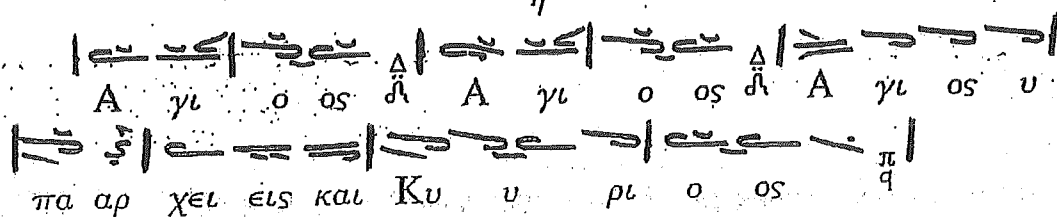
ΑΡΓΟΣΥΝΤΟΜΑ

Α ναρ χος Θε ο ος κα α τα βε ε βη κε ε
ε και αι εν τη Παρ θε ε νω ω κα τω
ω ω κη σε ε

Ερ ρου ρε εμ Ερ ρου ρε εμ Ερ ρου ρε ρου
ρε εμ χαι αι ρε Δε ε σποι να α
Α α χρα ντε ε

Α γι ο ος Α γι ο ος Α γι ος υ
πα αρ χει εις και Κυ υ ρι ο ος

Ἀπὸ τῆς ἐρήμου ὁ Πρόδρομος. α΄

(Κάλαντα Θεοφανείων Πόντου, Οἰνόης)

Ἦχος ᾠ Πα ρ Ξ Ρυθ. 4σημος.

Α πο τῆς ε ρη μου ο Προδρομος ἦλθε
του βαπτισαι τον Κυριον

Ερρου ρε ε Ερρου ρε ἦ Ερρου ρε ρου ρε
ρου ρε εμ χαι ρε Προδρο με

Α γι ο ος Α γι ος ἦ Α γι ος υ παρ
χεις και Κυρι ος

Ἀπὸ τῆς ἐρήμου ὁ Πρόδρομος, ἦλθε τοῦ βαπτίσει τὸν Κύριον.

Ἑρρουρέ, ἑρρουρέ, ἑρρουρερουρερουρέμ, χαῖρε Πρόδρομε.

Βέβαιον, Βασιλέα ἐβάπτισεν ἐν τῇ Ἰορδάνῃ ὁ Πρόδρομος.

Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος ὑπάρχεις καὶ Κύριος.

Γηγενεῖς, σκιρτᾶτε καὶ χαίρετε, τάξεις τῶν Ἀγγέλων εὐφραίνονται.

Δείλιῶν τι ἵστασαι Πρόδρομε, σπεῦσον τοῦ βαπτίσει τὸν Κύριον.

(Δόξα ἐν ὑψίστοις ἐκραύγαζον, Κύριον καὶ Θεὸν ὡμολόγησαν).

Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Δεσπότη μου, πῶς νῦν ἐπιθέσω τὴν χεῖρά μου;

(Ἐλέγεν ὁ κόσμος τὸν Κύριον, νὰ ἀναγεννήσῃ τὸν ἄνθρωπον).

Ζήτησον καὶ σῶσον τὸ Πρόβατον, τὸ ἀπολωλός, ὦ Θεάνθρωπε.

Ἦλθε, κηρυττόμενον ἔβλεπε, ἀπορῶν ἐφάνη ὁ Πρόδρομος.

Θές μοι τὴν παλάμην σου Πρόδρομε, κλίνον κορυφή μου καὶ βάπτισον.

(Θές μοι τὴν παλάμην σου Πρόδρομε, βάπτισον εὐθὺς τὸν Δεσπότην σου).

Ἰορδάνη πάψε τὰ νάματα, ἵν' ἀναδεχθῇς τὸν Δεσπότην σου.

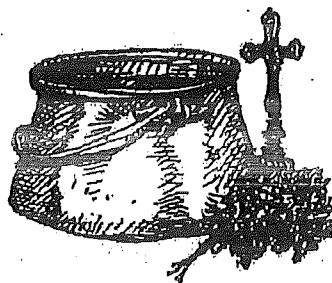
(Ἰορδάνη ρεῦσε τὰ νάματα, ἵν' ἀνασκιρτήσῃ τὰ ὕδατα).

Κεφαλὰς δρακόντων συνέθλασε, τῶν κακοφρονούντων ὁ Κύριος.
Λέγουσιν οἱ ἄγγελοι σήμερον, ὁ Χριστὸς τὸν κόσμον ἐφώτισεν.
Μέγα καὶ φρικτὸν τὸ μυστήριον, δούλος τὸν Δεσπότην ἐβάπτισεν.
Νοῦς ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, μέγας νὰ βαπτίσῃ τὸν Κύριον.
Ξένος ὁ προφήτης ὁ Πρόδρομος, μέγας νὰ βαπτίσῃ τὸν Κύριον.
Ὅλον τὸν Ἀδὰμ ἀνεκάλεσε ὁ τῶν ὅλων Κτίστης καὶ Κύριος.
Παναγία, Δέσποινα τοῦ παντός, σῶσον τοὺς εἰς Σὲ προσκυνού-
ντας νῦν.

Ρεῖθρα Ἰορδάνει', ἀγάλλεσθε, τὴν πορείαν ἄλλως λαμβάνετε.
Σήμερον ὁ Κτίστης δεδοξασται, δι' αὐτὸ τὸ μέγα μυστήριον.
(Σπεύσον τοῦ βαπτίσαι τὸν Κύριον, ἵνα καταργήσῃ τὰ εἰδῶλα).
Τρεῖς γὰρ ὑποστάσεις ἐγνώκαμεν, Πατρός τε καὶ Υἱοῦ τε καὶ
Πνεύματος.

(Τάγματα ἀγγέλων ἐξέστησαν ἐπὶ τὸ παράδοξον θέαμα).
ὑπὸ ἀρχαγγέλων ὑμνούμενον, ὑπὸ Σεραφείμ δοξαζόμενον.
Φῶς γὰρ τοῖς ἐν σκότει ἐπέλαμψε, ὅταν ὁ Χριστὸς ἐβαπτίζετο.
Χαίροντες καὶ χεῖρας προσάγοντες καὶ λαμπρὰν πανήγυριν
ᾄδοντες.

Ψάλλοντες Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, δέξασθε λουτήρα βαπτίσματος.
(Ψάλλοντες ᾠδὴν Σοι ἐπάξιον, ὕμνον Σοι προσφέρομεν Δέσποτα).
Ὡ! Θεὸς τῶν ὅλων καὶ Κύριος, δώη σας υἱείαν καὶ (νὰ) χαίρετε.

Ιωσήφ...» και όσα ψάλλονται σύμφωνα με αυτό.

2. Ο ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Ο πλάγιος του τετάρτου είναι κι αυτός ήχος του διατονικού γένους. Σαν βάση έχει τον Νη.

Αρκτική μαρτυρία: Ήχος $\lambda \pi \delta \lambda$ Νη

Απήχημα: $\gamma \begin{matrix} \sim \\ \delta \end{matrix} \begin{matrix} \sim \\ \epsilon \end{matrix}$

Δεσπόζοντες φθόγγοι: Σε όλα τα είδη έχει τους Νη, Βου και Δι.

Καταλήξεις: Σε όλα τα είδη κάνει ατελείς στους Νη Βου και Δι, εντελείς και τελικές στον Νη.

Ιδιώματα: Παρουσιάζει παρόμοια με αυτά των άλλων διατονικών ήχων.

Συστήματα: Ο πλάγιος του τετάρτου χρησιμοποιεί πολλές φορές εκτός από το διαπασών σύστημα και το σύστημα της τριφωνίας. Συγκεκριμένα μεταφέρει το Νη στο ύψος του Γα και τον διατηρεί εκεί μόνιμα από την αρχή μέχρι το τέλος του μέλους.

μέχρι το τέλος του μέλους.
Στην περίπτωση αυτή η αοικτική μαοτυρία είναι: $\text{Ήχος } \lambda \pi \delta \dot{\lambda} \frac{12}{2}$
και οι μεν ατελείς καταλήξεις γίνονται στον Δι, οι εντελείς δε και οι τελικές στον
Γα.

Σε αυτό το σύστημα ψάλλονται τα απολυτίκια, όπως το «Εξ ύψους κατήλθες...», μερικά καθίσματα, το «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται...», «Ότε οι ένδοξοι μαθηταί...» και πολλοί κανόνες όπως ο Μικρός και Μέγας Παρακλητικός κανών κ.τ.λ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

ΟΙ ΗΧΟΙ ΤΟΥ ΧΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

1. Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΗΧΟΣ

α) Στα Στιχηραρικά μέλη έχει σαν βάση τον Δι και χρησιμοποιεί τη μαλακή χρωματική κλίμακα, με τις αντίστοιχες φθορές και μαρτυρίες.

Αρκτική μαρτυρία: Ἦχος Δε

Απήχημα: $\Delta \frac{v}{u_E}$

Δεσπίζοντες φθόγγοι: Δι, Βου και Ζω

Καταλήξεις: ατελείς στον Βου, εντελείς και τελικές στον Δι

Ιδιώματα: i) Όταν το μέλος περιστρέφεται γύρω από τον Δι τότε ο Γα έλκεται προς τον Δι ii) Ο Ζω είναι πάντοτε φυσικός iii) Όταν το μέλος κατεβαίνει στο βαρύ τετράχορδο και φτάνει στον Πα χωρίς να προχωρεί πιο κάτω, τότε ο Πα εκτελείται στο φυσικό του ύψος. Αν όμως το μέλος προχωρήσει πιο κάτω από τον Πα, μέχρι τον Νη, τότε ο Πα εκτελείται με ύφεση.

β) Στα Ειρμολογικά μέλη έχει σαν βάση τον Βου και χρησιμοποιεί τη σκληρή χρωματική κλίμακα του πλαγίου δευτέρου. Δηλαδή τα ειρμολογικά μέλη του δευτέρου ήχου είναι επείσακτα.

Η μεταβολή αυτή γίνεται βάζοντας στη βάση Βου τη φθορά του Πα του

πλ. β' Θ . Έτσι ο ήχος έχει το μουσικό άκουσμα του πλ. β'.

Οι μαρτυρίες του είναι οι εξής: $\underline{\epsilon}$ $\underline{\rho}$ $\underline{\Delta}$ $\underline{\chi}$ κ.τ.λ.

Η αρκτική μαρτυρία του ειρμολογικού δευτέρου είναι: Ήχος $\underline{\omega}$ $\overline{\beta\gamma}$

Δεσπόζοντες φθόγγοι είναι ο Βου στον οποίο κάνει εντελείς και τελικές καταλήξεις και ο Κε στον οποίο κάνει ατελείς.

2. Ο ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Στον πλάγιο του δευτέρου συμβαίνουν τα αντίθετα απ' ότι στο δεύτερο ήχο. Συγκεκριμένα:

α) Στα Στιχηραρικά μέλη έχει σαν βάση τον Πα και χρησιμοποιεί τη σκληρή χρωματική κλίμακα, με τις αντίστοιχες φθορές και μαρτυρίες.

Αρκτική μαρτυρία: Ήχος $\underline{\lambda}$ $\underline{\pi}$ $\overline{\Pi\alpha}$

Απήχημα: $\underline{\pi}$ $\underline{\omega}$
 $\underline{\epsilon}$

Δεσπόζοντες φθόγγοι: Πα και Δι

Καταλήξεις: ατελείς στον Δι, εντελείς και τελικές στον Πα, και οριστικές στον Δι

Ιδιώματα: Στο οξύ τετράχορδο χρησιμοποιεί συνήθως τη διατονική κλίμακα.

β) Στα Ειρμολογικά μέλη έχει σαν βάση τον Δι και χρησιμοποιεί τη μαλακή χρωματική κλίμακα του δευτέρου ήχου. Δηλαδή τα ειρμολογικά μέλη του πλ. β' είναι επείσακτα.

Η μεταβολή αυτή γίνεται βάζοντας στη βάση Δι τη φθορά Θ του δευτέρου ήχου. Έτσι ο ήχος έχει το μουσικό άκουσμα του δευτέρου ήχου.

Η αρκτική μαρτυρία του ειρμολογικού πλ. β' είναι: Ήχος $\underline{\lambda}$ $\underline{\pi}$ $\overline{\beta\gamma}$ $\overline{\omega}$

Δεσπόζοντες φθόγγοι είναι ο Βου στον οποίο κάνει εντελείς και τελικές καταλήξεις και ο Δι στον οποίο κάνει ατελείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'

ΟΙ ΗΧΟΙ ΤΟΥ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

1. Ο ΤΡΙΤΟΣ ΗΧΟΣ

Ο τρίτος ήχος χρησιμοποιεί την εναρμόνιο κλίμακα με τις γνωστές φθορές της ρ ϕ δ και έχει σαν βάση τον Γα.

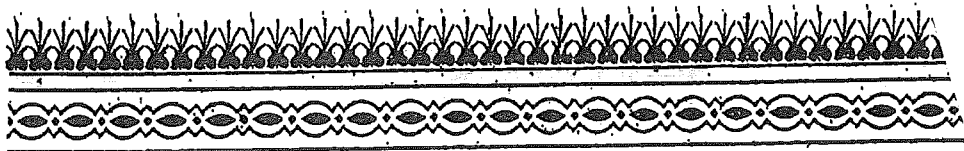
Αρκτική μαρτυρία: Ήχος $\underline{\eta}$ Γα ή Ήχος $\underline{\omega}$ $\overline{\Gamma\alpha}$

Απήχημα: $\underline{\eta}$ $\underline{\omega}$
 $\underline{\epsilon}$

Δεσπόζοντες φθόγγοι: Σε όλα τα μέλη Πα, Γα, Κε

Καταλήξεις: Σε όλα τα μέλη κάνει ατελείς στον Κε, εντελείς στον Πα και τελικές στον Γα.

Ιδιώματα: i) Ο Βου έλκεται από τον Γα ii) Στα παπαδικά μέλη ο Γα παίζει μόνιμα τη φθορά του Νη $\underline{\eta}$, οπότε μετατρέπεται ουσιαστικά σε πλ. δ' κατά τριφωνία.

ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΓΙΟΥ Δ' ΗΧΟΥ

Τῷ Σαββάτῳ Ἑσπέρας ἦχος λδ' Νη.

Κ ————— ρι ι ι ι ε δ' ε κε κρα α ξα προ
ος σε ε ε ει σα χα υ υ σο ο ον μα υ ει σα χυτον
μου Κυ υ υ υ ρι ι ι ι ε δ' Κυ ρι ι ε ε
κε κρα α ξα α προ υ ος σε ε ε ει σα α α χα υ
σο ο ον μα προσχεσ τη φω νη η η τη ης δε η
σε ε ε ω ω ω ως μα δ' εν τω κε κρα γε ε
υχι με προ ο ο σε ε ε ει σα χα σο ο ον μα
Κυ υ υ υ ρι ι ι ι ε δ'

Κ α τευ θυν θη η τω η προ σε ε ευ χη η η μη ς

ως θυ μι α α μα α ε νω πι ι ι ο ο ο ο ον

ς ε πα αρ σις τω ω ω ων χει ει ρω ω ων μη

θυ σι ι α ε σπε ρι ι ι νη η η ει σα κς σον μη

Κυ υ υ υ ρι ι ι ι ε χ ς

ου Κυ υ ρι ε φυ λκ κηνω στο ρκ τι μη και θυ

υ ραν πε ρι ο χης πε ρι τα χειλη μη ς

Μ η εκ κλι νης την καρ δι αν μη εις λογος πο νη ρι ι

ας τς προ φα σι ζεσθαι προ φα σεις εν α μαρ τι ι ας ς

Σ υν αν θρω ποις ερ γα ζο με νοις την α νο μι ι ι αν ς

και ς μη συν δι α α σω με τα των εκ λεκ των α αυ των ς

Π αι δε ευ σει με δι και ος εν ε λε ει και ε λε γξει με ς

ε λαι ον δε αμαρτω λο μη λιπα νχ τω την κε φα λην μη ς

Π α σα πνο ο η αι γε σα τω τον Κυ υ υ υ ρι ι
 ι ι ον αι νει ει τε το ον Κυ ρι ι ον εκ τω
 ω ω ω ων Ου ρα α νων η η αι αι νει ει ει τε αχυ τον
 εν τοι οι οις υ ψι ι στοις σοι πρεπει υμνος τω ω ω ω Θε ε
 ε ε ω

Α ι νει ει ει τε α αυ τον πα α α αυ τες οι Α γ γε
 λοι οι οι δι α α α αυ τς η αι νει ει ει τε α αυ
 τον πα α σκι αι ου να α α α μεις α α αυ τς
 ου σοι πρε πει υμνος τω ω ω ω Θε ε ε ε ω

Κ υ ρι ι ε ε ει κκι κρι τη ρι ω πα α ρε ε ε
 στης υ πο Πι λα τς κρι νο ο ο με ε ε ε νος
 αλλ ουκ α πε λει φθησθαι θρο ο ο νου κ τω Πα τρι
 συ υ γ κα α θε ζο με νο ος και α να στα α α ας

ε εχ νε ε ε κρω ων ηη τον κοσμον η λε ε ευ θε

ρω ω σα ας εκ της δε λει ει α ας τα α αλ

λο ο τρι ι ι ου ως οι κτιμωνα και φι λχ α αν

θρω ω ω ω προς

K υ ρι ι ε ε ει και ως νε κρον ενμνηη μει ει ει

ω I υ δαι οι σε κα α τε ε ε ε νε ε ε ε

το αλλ ως βα σι λε α υ υ πνε ο εν τα στρα

τι ω ται αι σε ε ε φυλκτ τον και ως ζω η η

η η ης θη σα αυ ρο ο ον σφα γι δι ι ε ε σφα γι σαν

το ο αλ λα α νε ε ε στης και αι πα α ρε

ε ε σχες α φθαρ σι ι αν ταις ψυ χαι αι αι αις η η

η η μων

K υ ρι ι ε ε ο πλον κα τα τα δι α βο ο ο

ΠΕΡΝΩ ΔΙΑΒΑΙΝΩ ΓΙΑ ΝΑ ΔΩ

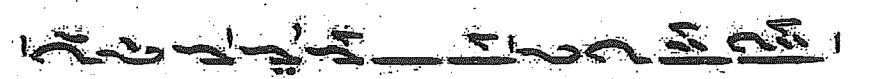
← =138 Ἦχος πλ. δ' Μη ς Χορός νησιώτικος συγτός

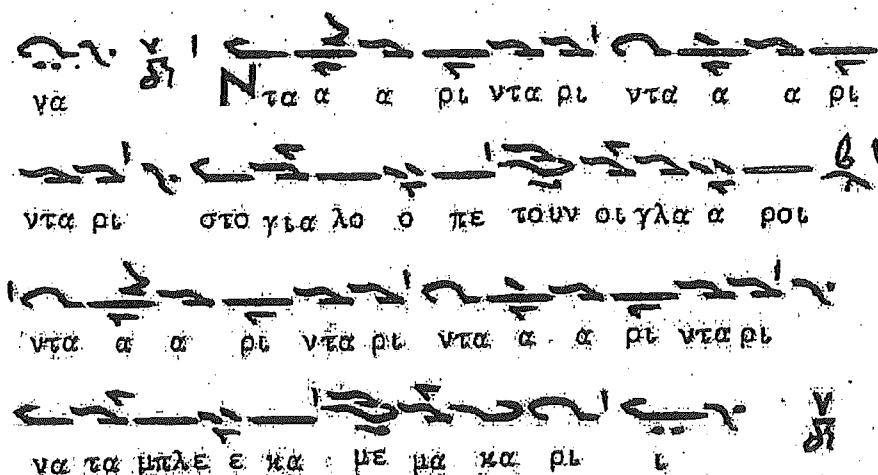
Ρυθμός 4/σημος

 Περ νω διαβαί περ νω δια βαί νω για να α

 δω ω δυο μα τια για δυο μα τια για

 πη βε ε να για να βε ε φε

 για να με φερ' ο λο γε σπο ο ος

 εα να στα πε εα να στα πε ρα σμε ε

Ανοίξε το,
 άνοιξε το παράθυρο
 η γείτονα,
 η γείτονα να φέξει,
 η πούλια κι ο,-
 η πούλια κι ο αγγελινός
 μαζί σου για,
 μαζί σου για να παίξει.

Ντάρι, ντάρι, ντάρι, ντάρι,
 στο γιαλο πετούν οι γλάροι,
 ντάρι, ντάρι, ντάρι, ντάρι,
 να το μπλέκαμε μακάρι.

Anixe to,
 anixe to parathiro
 i yitonia,
 i yitonia na fexi,
 i poulia ki o,-
 i poulia ki o avgerinos
 mazi sou yia,
 mazi sou yia na pexi.

Dari, dari, dari, dari,
 sto yialo petoun i ylari,
 dari, dari, dari, dari,
 na ta blekame makari.

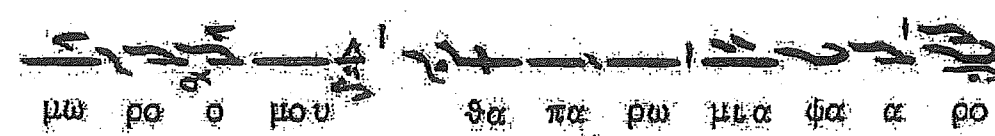
Ο ΜΑΟΥΚΛΕ

← -152 Ήχος πλ. δ' Νη ς Χορός νησιώτικος συντός

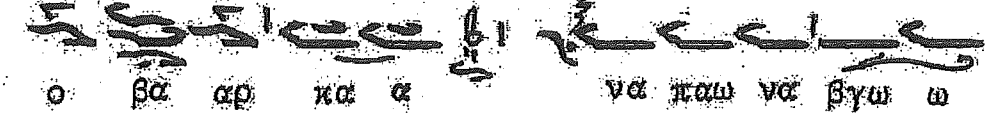
Ρυθμός 4/σημιός

 Θα πα ρω μια φα ρο βα αρ κα το

 ρω ρο ο μου θα πα ρω μια φα α ρο

 ο βα αρ κα α να παω να βγω ω

στη Πα ρο να πάω να α βγω ω στην Πα
 ρο

Να πάω να βρω τον Μασουκά,
 το μωρό μου,
 να πάω να βρω τον Μασουκά,
 μαζί του να καλώρω,
 να πάω να βγω στην Πάρο.

*

Που έχει μες στο τσούρμιο του,
 το μωρό μου,
 που έχει μες στο τσούρμιο του
 όλα λεβέντες νέοι,
 όλοι καπεταναίοι.

*

Παριώτες και Τσιμπιδιανοί,
 το μωρό μου,
 Παριώτες και Τσιμπιδιανοί,
 κ' οι άλλοι Ναουσαίοι,
 κ' οι άλλοι Ναουσαίοι.

Na pao na vro ton Maouka,
 to moro mou,
 na pao na vro ton Maouka,
 mazi tou na kalaro
 na pao na vyo stin Paro.

*

Pou ehi mes sto tsourmio tou,
 to moro mou,
 pou ehi mes sto tsourmio tou
 olo leventes nei
 oloi kapetanei.

*

Parlotes ke Tsibithiani,
 to moro mou,
 Parlotes ke Tsibithiani,
 k'i ali Naousei,
 i ali Naousei.

3. ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟ ΓΕΝΟΣ

Το εναρμόνιο γένος χρησιμοποιεί τη λεγόμενη εναρμόνιο κλίμακα. Η κλίμακα αυτή περιλαμβάνει μόνο μείζονες τόνους και ημιτόνια (Ημιτόνιο είναι το μισό του μείζονος τόνου).

12	Πα	} οξύ τετράχορδο
12	Νη	
	ρ	
6	Ζω	
	Κε	} βαρύ τετράχορδο
12	Δι	
12	Δι	
6	Γα	
	Βου	
12	σ	
	Πα	

Κάθε τετράχορδο αποτελείται από δύο μείζονες και ένα ημιτόνιο.

Η εναρμόνιος κλίμακα σχηματίζεται από τη διατονική βάζοντας μια δίσση στον Βου και μια ύφεση στο Ζω όπως δείχνει το Σχ. 10

Στο εναρμόνιο γένος ανήκει ο τρίτος ήχος και ο βαρύς.

Οι φθορές του είναι οι εξής:

α) Η εναρμόνιος φθορά ρ Αυτή όταν μπαίνει στον Ζω ή στον Βου απαιτεί να εκτελούνται με ύφεση, ενώ όταν μπαίνει στον Γα απαιτεί τον Βου με δίσση.

β) Η γενική ύφεση ρ Μπαίνει στον Κε και απαιτεί τον Ζω σε ύφεση.

γ) Η γενική δίσση δ Μπαίνει στον Γα και απαιτεί τον Βου με δίσση.

Οι δύο τελευταίες χρησιμοποιούνται μόνο στον τρίτο ήχο

Σχήμα 10.

Οι μαρτυρίες της εναρμονίου κλίμακας είναι οι εξής:

ν π ς ρ Δ χ ζ' γ' π' ς'
η δ ϑ η δ ϑ η δ ϑ η δ ϑ η

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

ΧΡΟΕΣ

Οι χροές είναι σημεία που ενεργούν σε ορισμένους φθόγγους της κλίμακας και επιφέρουν ειδικές αλλοιώσεις.

Αυτές που επεκράτησαν στη βυζαντινή μουσική είναι τρεις:

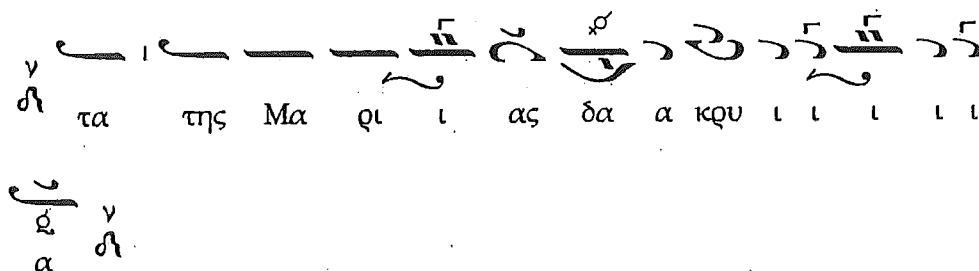
ο Ζυγός ρ , το Κλιτό ρ , και η Σπάθη ρ

Δι	12	Δι	4
Γα	8	Γα	16
Βου	10	Βου	4
Πα	12	Πα	18
Νη		Νη	
(α)		(β)	

α) ο Ζυγός. Μπαίνει στον Δι και θέλει τον Γα και τον Πα σε δίσση, όπως φαίνεται στο Σχ. 11 (β). Στο (α) βλέπουμε τα διαστήματα της διατονικής κλίμακας

Σχήμα 11.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

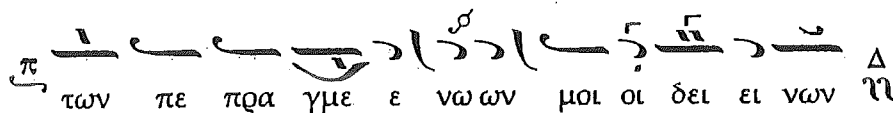

Δι	10	Δι	4	Δι
Γα	8	Γα	12	Γα
Βου	12	Βου	14	Βου
Πα		Πα		Πα
(α)		(β)		

Σχήμα 12.

β) το Κλιτό. Μπαίνει στον Δι και θέλει τον Γα και τον Βου σε δέση, όπως φαίνεται στο Σχ. 12 (β). Στο (α) βλέπουμε τα διαστήματα της διατονικής κλίμακας

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

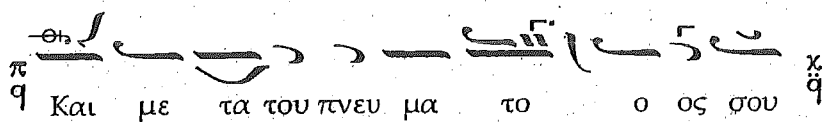

Νη	8	Νη	14	Νη
Ζω	10	Ζω	4	Ζω
Κε	12	Κε	4	Κε
Δι	12	Δι	20	Δι
Γα		Γα		Γα
(α)		(β)		

Σχήμα 13.

γ) η Σπάθη. Μπαίνει στον Κε ή στον Γα και θέλει τον οξύτερο φθόγγο σε ύφεση και τον βαρύτερο σε δέση, όπως φαίνεται στο Σχ. 13 (β). Στο (α) βλέπουμε τα διαστήματα της διατονικής κλίμακας

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Όπως η γραφή μιας γλώσσας ακολουθεί ορισμένους κανόνες ορθογραφίας, έτσι και η βυζαντινή μουσική έχει την ορθογραφία της.

Για παράδειγμα οι κανόνες ορθογραφίας της ελληνικής γλώσσας μας λένε ότι αλλού χρησιμοποιούμε το ι και αλλού το η παρ' όλο που και τα δύο διαβάζονται το ίδιο. Το ίδιο συμβαίνει και στη γραφή της βυζαντινής μουσικής. Στη μία περίπτωση βάζουμε ολίγο, στην άλλη βάζουμε κεντήματα και στην άλλη πεταστή παρ' όλο που και οι τρεις χαρακτήρες ανεβαίνουν μία φωνή.

Στη συνέχεια θα αναφέρουμε τους βασικότερους από τους κανόνες ορθογραφίας. Για περισσότερες λεπτομέρειες μπορεί αυτός που ενδιαφέρεται να ανατρέξει σε πιο εξειδικευμένα θεωρητικά βιβλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΟΣ

1. Το ολίγον

Χρησιμοποιείται όταν έχουμε συνεχή ανάβαση με ιδιαίτερη συλλαβή σε κάθε φθόγγο.

π.χ.
Δι α του τι μι ου σου ...

2. Τα κεντήματα

Τα κεντήματα συνεχίζουν τη συλλαβή του προηγούμενου χαρακτήρα, δεν παύουν δηλαδή δική τους συλλαβή.

Όταν ακολουθεί ισότητα ή ανάβαση τα κεντήματα μπαίνουν σε ευθεία γραμμή με τους άλλους χαρακτήρες, ενώ αν ακολουθεί κατάβαση τοποθετούνται σε ολίγο.

π.χ.
ει ει σα κου ου ου ου ...

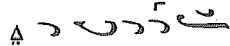
Μετά από τις συνθέσεις ακολουθεί συνήθως κατιών χαρακτήρας.

3. Η πεταστή

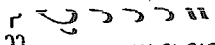
Πεταστή βάζουμε όταν ακολουθεί ένας κατιών χαρακτήρας με διαφορετική ή την ίδια συλλαβή. Αυτό ισχύει αν η πεταστή είναι μονόχρονη.

π.χ.
Κυ ρι ε ε κε ...

Επίσης μπαίνει πεταστή όταν ακολουθούν δύο ημίχρονοι απόστροφοι.

π.χ.
δι των χρο ο ο νων ...

Αν η πεταστή είναι δίχρονη (έχει κλάσμα) τότε μπορούν να ακολουθήσουν δύο ή και περισσότεροι χαρακτήρες από τους οποίους ο πρώτος τουλάχιστον πρέπει να είναι μονόχρονος

π.χ.
ου ου ου ει εις ...

Οι κανόνες αυτοί ισχύουν και για όλες τις συνθέσεις της πεταστής.

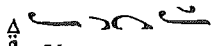
4. Διπλή συνεχής κατάβαση με γοργό

Η διπλή συνεχής κατάβαση με γοργό μπορεί να παρουσιαστεί με τρεις τρόπους:

α) βάζουμε υπορροή όταν και στις δύο καταβάσεις συνεχίζεται η ίδια συλλαβή του προηγούμενου χαρακτήρα.

π.χ.
δλ Κυ υ ρι ε ...

β) βάζουμε συνεχές ελαφρό όταν η συλλαβή της πρώτης καταβάσεως είναι η ίδια με αυτή του προηγούμενου χαρακτήρα, ενώ της δευτέρας καταβάσεως διαφέρει.

π.χ.
δλ Κυ ρι ε ...

γ) βάζουμε δύο αποστροφους με γοργό στην πρώτη όταν η συλλαβή της πρώτης διαφέρει από αυτή του προηγούμενου χαρακτήρα.

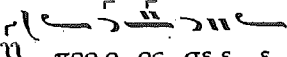
π.χ.
δλ Κυ ρι ε ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

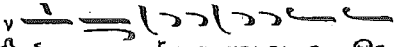
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

1. Το βαρεία

Βάζουμε βαρεία σ' ένα χαρακτήρα αν ακολουθεί ένας κατιών χαρακτήρας με την ίδια συλλαβή.

π.χ. επίσης
δλ ει ει κων ... η προ ο ος σε ε ε ...

Επίσης μπαίνει βαρεία μπροστά από ζεύγη αποστροφών που ανά δύο έχουν την ίδια συλλαβή.

π.χ.
δλ δο ο ξα α σοι οι ο Θε ...

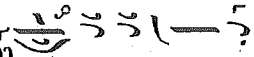
Η βαρεία μπαίνει μπροστά απ' όλους τους χαρακτήρες εκτός από τα κεντήματα και την υπορροή.

2. Το ψηφιστό

Βάζουμε ψηφιστό σ' ένα χαρακτήρα μονόχρονο, αν ακολουθούν δύο οι περισσότεροι κατιόντες χαρακτήρες από τους οποίους ο πρώτος τουλάχιστο είναι μονόχρονος.

π.χ.
δλ ει σα κου σον μου Κυ υ ρι ε ...

Επίσης βάζουμε ψηφιστό σε δίχρονο χαρακτήρα αν ακολουθούν κατιόντες από τους οποίους ο πρώτος τουλάχιστο, είναι δίχρονος.

π.χ.
η πα σα πνο η η ...

3. Το αντικένωμα

$$\pi.\chi. \quad \begin{array}{ccccccc} \pi & \text{---} & \text{---} & | & \text{~} & \text{~} & \text{---} \\ q & \varepsilon & \varepsilon & & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \dots \end{array}$$

π.χ.

Δ
Α
ο
μο
λο
ο
γου
ου
ου
μεν ...

